

Státní fond ŽP nabídne dotace na nádrže

Státní fond životního prostředí zveřejnil již první informace k připravovanému dotačnímu programu pro občany, který je zaměřený na podporu efektivního a udržitelného hospodaření s vodou v domácnostech. Cílem tohoto programu je motivovat vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snížit tak množství odebírané pitné vody z povrchových a podzemních zdrojů.

Podle těchto zveřejněných předběžných informací budou z celkových čtyř podporovaných oblastí dvě zaměřeny na sběr a využívání dešťové vody.

Oblast 1:

Zachytávání srážkové vody pro závlivku zahrady

Podle předběžných informací bude možné finanční prostředky využít pořízení a instalaci akumulací nádrže pro zachytávání srážkové vody,

kteřá bude následně využita pro závlivku zahrady. Podpora bude poskytnuta pouze v lokalitách zasažených akutním nedostatkem vody a tuto podporu nebude možné čerpat pro novostavby.

Celková výše dotace by měla činit až 20 000 Kč fixní část + 3 500 Kč/m³ nádrže, maximálně však 50 % z celkových způsobilých výdajů.

Oblast 2:

Akumulace srážkové vody pro splachování WC a závlivku zahrady

Tyto finanční prostředky by mělo být možné využít na pořízení akumulací nádrže pro zachytávání a hospodaření se srážkovou vodou, která bude následně využívána na splachování WC v domě a případné přebytky pro závlivku zahrady. Podpora by se měla vztahovat na stávající domy i novostavby na celém území ČR. Výše do-

Na Malé Moravě je vymáháno soudně 451 exekučních jistin!

I když má obec Malá Morava se svými devíti vesnicemi jen 442 obyvatel starších 15 let, podle dostupných zdrojů zde exekutorské kanceláře soudně vymáhají na 451 exekučních jistin, a to v celkové hodnotě 13 135 836 Kč! Konkrétně to je 91 obyvatel obce, což činí celých 20,59 % z uvedeného počtu obyvatel.

Zdá se vám to hodně? Ke srovnání s nejbližšími okolními obcemi vám poslouží níže uvedený

výčet (obec, počet obyvatel nad 15 let, počet exekucí, exekučně vymáhaná jistina):

Staré Město pod Sněžníkem - 1 482 obyv., 8 992 ex., 814 337 651 Kč. Hanušovice - 2 735 obyv., 1 872 ex., 78 250 534 Kč. Králíky - 3 697 obyv., 1 663 ex., 128 088 977 Kč. Dolní Morava - 259 obyv., 164 ex., 238 924 Kč.

Petr Mahel

tace by měla činit až 30 000 Kč fixní část + 3 500 Kč/m³ nádrže, maximálně však 50 % z celkových způsobilých výdajů.

Dotační program by měl být vyhlášen v dubnu 2017 s příjmem žádostí od května 2017 a žádat o ni budou moci vlastníci a stavebníci rodinných a obytných domů. Celkový objem finančních prostředků na podporu je plánován ve výši 100 mil Kč.

Zdroj informací: <https://www.sfzp.cz/sekce/869/pripravujeme/>

www.destovavoda.cz

Také letos vynášeli chalupáři z Vysoké Moravy z mostu ve Vlaském do Moravy. Akce byla kvůli nové nadílce odložena, ale i tak se paní Zima odmítala vzdát. Více uvnitř.

Foto Jan Reichl

Malá Morava a GEN

Vždy se mě zmocní zvláštní pýcha, když z televize, rádia nebo z tisku slyším o naší obci. Naposledy to bylo 26. března tohoto roku z televize, v pořadu věnovaném osobnostem národa s názvem GEN.

V díle věnovaném Milanu Uhdemu jmenovaný zavzpomínal na rok 1963, kdy si jeden biblický příběh upravil v rozhlase trochu podle sebe. Po dvaceti dnech po odvysílání dostal prý dopis od posluchače z Malé Moravy, který ho na nepřesnosti v jeho příběhu upozornil.

Byl jím profesor ve výslužbě pan Ferdinand Horák. Mně se podařilo zjistit, že bydlel na malomoravské faře.

Petr Mahel

Omluva

Upřímně se omlouváme panu Petru Chromkovi za zkomolení jeho příjmení v článku Petra Mahla o požáru ve Skleném, uveřejněném v minulém čísle Devítky.

Redakce

Deset otázek pro starostu

Také pro toto vydání Devítky jsme si připravili deset otázek pro starostu Malé Moravy pana Antonína Marinova, a to nejen na aktuální témata, ale také, tak trochu, jak se říká, na tělo.

Každá obec nehopodará jen s financemi na účtech u bank, kam plnou především peníze z daní, ale také s nemovitým majetkem. Dá se v případě Malé Moravy nějak vyčíslit jeho velikost?

Obec disponuje majetkem v účetní hodnotě cca 57 milionů korun. Pro představu je to například 247 ha pozemků, 24 bytových domů, 8 domů občanské vybavenosti, 18 kilometrů místních komunikací, 5 vodovodů, 3 kaple, hřbitov na Vojtíškově, ale třeba i 4 objekty lehkého pohraničního opevnění z druhé světové války a také lesy. Tohle je ovšem jen částečný přehled majetku, jeho úplný seznam je daleko obsáhlejší.

Zůstaneme-li právě u těch obecních lesů - kdo se o ně stará? Nějaký smluvní lesní hospodář? Jak obec své lesy využívá a jaké má s nimi záměry do budoucna?

Obec hospodáří v lesích o rozloze cca 113 ha. Dohled nad správným hospodařením pro obec již více než deset let vykonává odborný lesní hospodář, kterým je na základě smlouvy společnost Lesy České republiky. Dále také každý rok vybíráme společnost, která podle našich požadavků v lesích provádí těžební a péstební činnost. Zatím netežíme zdravé stromy, ale pouze ty, které jsou napadené kůrovcem či jinak poškozené. Určitým hendikepem našich lesů je ovšem jejich roztroušenost v území. Máme porosty například ve Skleném, na více místech v Malé Moravě, ve Vojtíškově, Vlasném, Podlesí, Vysokém Potoku a ve Vysoké.

A plány s lesy do budoucna? Mnohé obce se v minulosti svých lesů zbavovaly a prodávaly je LČR nebo soukromým vlastníkům. Já si ovšem myslím, že to není to správné řešení. Lesy totiž vždy budou dalším generacím vytvářet zisk.

Mnoho let vedla obec soudní spor s Lesy České republiky. O co v něm šlo a jaká je situace dnes?

V roce 1991 byl Parlamentem ČR přijat zákon, na základě kterého měl být obcím vrácen všechn historický majetek, který jim byl zabaven v poválečných letech. Tehdejší vedení společnost Lesy ČR ovšem tomuto nebylo nakloněno a souhlasilo s převodem pouze mizivé části lesního majetku. Proto byla zbývající část dohledána a převedena do majetku obce bez jejich souhlasu. Obecní vlastnictví lesů tento státní podnik neuznával. Následovala série soudních sporů, které zpočátku nevypadaly pro obec dobře. Na začátku roku 2015 Okresní soud v Šumperku dokonce nařídil sporné pozemky vrátit státu. Proti tomuto rozsudku jsme ovšem podali odvolání ke Krajskému soudu v Olomouci, který nakonec vyhověl našemu požadavku a rozsudek Okresního soudu v Šumperku změnil a s definitivní platností určil obec jako vlastníka sporných pozemků.

Často lidé žehrají: „A toto platíme ze svých daní!“ V souvislosti s právě schváleným rozpočtem obce na tento rok se chci zeptat, co se vlastně děje s daněmi, které se na Malé Moravě od lidí, podnikatelů a firem vyberou? Jak je to s rozpočtovým určením daní? Kolik se těchto peněz vrátí zpět do rozpočtu obce? Mohl byste to nějak srozumitelně objasnit?

Nejdůležitějším zdrojem financování obcí jsou opravdu daňové příjmy. Zjednodušeně řečeno, stát od občanů a podnikatelů vybírá různé daně, například DPH, daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu fyzických osob a mnohé další. A všechny takto vybrané daně jsou pak následně složitě rozdělovány v rámci rozpočtového určení daní mezi kraje, obce a státní rozpočet. V případě obcí je to poměrně komplikovaný mechanismus, který zohledňuje počet obyvatel, velikost katastrálního území a počet dětí mateřských škol a žáků základních škol. Oblast rozpočtového určení daní je stále živé téma, a proto i v roce 2017 došlo ke změnám. Oproti předchozímu roku letos například všechny obce dostanou vyšší podíl z vybrané daně z přidané hodnoty, zároveň však přijdou o svůj podíl na daní z příjmů od podnikatelů a všech fyzických osob, které podávají daňové priznání a mají bydliště v obci.

Pro příklad uvedu daňové příjmy naší obce z loňského roku:

Celkově jsme z daní získali částku ve výši 8 751 000 Kč, z toho například příjem z DPH byl cca 3 600 000 Kč, příjem z daně právnických osob cca 2 000 000 Kč, daně od fyzických osob cca 2 000 000 Kč a daň z nemovitostí cca 1 000 000 Kč. Daň z nemovitých věcí je jako jediná odváděna obci, na jejímž území se nemovitost nachází, a to v plné výši.

O rozpočtu a financování by se dalo povídat poměrně dlouho, ovšem myslím si, že tady k tomu není dostatek prostoru. Ale všichni, kteří o tuto problematiku mají opravdový zájem, mohou navštívit například webové stránky www.monitor.statnipokladna.cz, kde jsou kompletní informace nejen o naší obci.

Z jiného soudku. Před nedávnem se hodně hovořilo o snaze klubu Moravská pohraniční a revizi polohy stávajících železničních zastávek. Všichni vidíme, v jak nedůstojných pod-

mínkách se cestuje ze zastávky Podlesí. Kde se celá záležitost zadržela? Složila obec ruky do klína? A jaký je váš postoj k existenci železnice v našem kraji?

Už v roce 2014 žádala obec Správu železniční a dopravní cesty o výstavbu nových železničních zastávek, právě na základě dokumentu klubu Moravská pohraniční. Ze strany SŽDČ i Olomouckého kraje nám byla tehdy přislíbena spolupráce. Ovšem slova se povídají a čas plyne. Na všech důležitých postech, včetně těch krajských, se od té doby vyměnily osoby, které byly novými zastávkám nakloněny a my jsme opět na začátku. SŽDČ je nyní nekompromisní, požaduje po nás zajištění souhlasu Olomouckého kraje, jako objednavatele železniční dopravy na naší trati, se vznikem nových zastávek se závazkem objednávky dopravní obsluhy v budoucnu. Koordinátor integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje se ovšem k těmto regionálním tratím staví spíše odmítavě a preferuje raději autobusovou dopravu. Já osobně si myslím, že železnice je v naší oblasti nenahraditelná a měla by být nejen zachována, ale měla by se také modernizovat tak, aby splňovala současné nároky na dopravu.

V minulém čísle jsme také nakoukli téma malomoravského muzea v budově bývalé základní školy. Řeč tehdy byla o malometrážních bytech, například pro seniory. Zdá se, že ne každý je existencí muzea nadšen, dokonce se

mluví o tom, že díky muzeu už nemůže bývalá škola sloužit místním dětem. Jak to tedy je? Nejde tyto dvě záležitosti - muzeum a prostory pro využití dětí - nějak propojit?

Myšlím, že existence muzea a prostory ve škole pro využití dětí spolu vůbec nesouvisí. Veřejnost zájemce školy opravdu užívala. Od roku 2008 byly tyto prostory včetně bývalé tělocvičny pronajaty místnímu občanskému sdružení k různým volnočasovým aktivitám. Ovšem v průběhu roku 2009 přestalo mít sdružení o tyto prostory zájem a nájemní smlouvu ukončilo. Muzeum v těchto prostorách vzniklo až v roce 2012 jako náhradní využití této budovy. A jak to nyní ve škole vypadá, určitě všichni vědí.

S Vaším jménem bude spojováno i vydávání občasníku Devítka. Jaký funguje vztah mezi obcí jako vydavatelem a samotnou redakcí?

Malomoravský občasník Devítka vychází již od roku 2009 a financuje ho obec v nákladu 350 kusů na jedno číslo. Už od začátku jsem byl zastáncem toho, aby redakce byla nezávislá a objektivní, aby nebyla ovlivněna žádnou zájmovou skupinou. A to se myslím i povedlo. V Devítce jsou zveřejňovány i všechny důležité dokumenty obecního úřadu, je to vítaná možnost, jak například předat zápisy z jednání zastupitelstva obce do každé domácnosti, nebo informovat ty, kteří nemají možnost sledovat obecní webové stránky.

Znamená to tedy, že Devítka nepodléhá žádné Vaší cenze?

Ne, ale na tuto otázku by Vám raději měl odpovět šéfredaktor nebo ostatní členové redakce. (úsměv)

Jste starostou už třetí volební období, druhé volební období je neměnné i složení zastupitelstva obce. Jak se vám se zastupitelstvem spolupracuje a jaký je podle vás zájem občanů o jeho jednání?

Zastupitelstvo je opravdu už druhé volební období ve stejném složení, i když k drobné změně došlo při nástupu náhradníka Martina Tötha. Přestože jsou zastupitelé zvoleni ze dvou různých kandidátek. Myslím si, že vzájemná spolupráce je na vysoké úrovni. A snad to tak vnímají i občané na veřejných zasedáních, které nepořádáme jenom na obecním úřadě, ale i v dalších místních částech obce. A zájem občanů o jednání? Myslím si, že poměrně vysoký, například návštěvnost je vyšší než v sousedních Hanušovicích.

V úvodu jsem slíbil i otázky na tělo. Tak tedy něco osobnějšího - je známo, že není člověka, který by se zavděčil lidem všem, že jednomu pomůžete, jiného zase naštve a že vás, jedete-li s vlastní kůží tzv. na trh, bude určitě alespoň jeden člověk upřímně nenávidět. Jaké to je být starostou na tak malé obci? Neměl jste někdy třeba chuť se vším říznout a odejít od toho?

Poslední dobou nabývám dojmu, že starosta na malé obci je spíše úředníkem, než občany voleným zástupcem. Míra byrokracie narůstá obrovským tempem a v záplavě zbytečnosti tak nezbyvá čas na důležité věci. Z titulu své funkce mám za úkol plnit také úkoly v působnosti rady obce a vykonávat další správní činnosti, a to samostatnou působnost obce a státní správu přenesenou státem na každou obec zvláštními zákony. Těchto povinností je opravdu hodně a vše je časově náročné. Ovšem vždy se snažím postupovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí tak, aby moje jednání bylo přínosem pro obec a spravedlivé pro všechny. Bydlíme na malé obci a je logické, že se najdou i lidé, kteří mě nemají v oblibě, protože opravdu nejde pověšet vždy a všem. Práce starosty je hlavně o spolupráci s lidmi, respektování a rozvíjení dobrých nápadů. A tou největší odměnou by měla být právě spokojenost občanů.

Děkuji vám za rozhovor.

*Za Devítku se vyptával
Arnošt Juránek*

MUZEUM MALÁ MORAVA

Společně s muzeem Malá Morava ve spolupráci s obcí Malá Morava, Lesy České republiky, s.p. Farnou Moravou a Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR

vyhlašují soutěž

Máme rádi SNĚŽNÍK

aneb pohádkovou krajinou s Krulišákem a Rózou

Masív Králického Sněžníku včetně národní přírodní rezervace má nezastupitelnou úlohu z pohledu krajinného, přírodovědného i společenského.

Soutěžní témata:

Literární dílo - básnička, pohádka...

Výtvarné práce - kresba, malba, grafika, lepenka...

Trojrozměrný předmět, který vystihne Králický Sněžník

Komiks

Kategorie:

I. kategorie - **Děti v mateřských školách**

II. kategorie - **Žáci 1. - 2. třídy základní školy**

III. kategorie - **Žáci 3. - 4. třídy základní školy**

IV. kategorie - **Žáci 5. - 6. třídy základní školy**

V. kategorie - **Žáci 6. - 9. třídy základní školy**

VI. kategorie - **Žáci praktických škol**

VII. kategorie - **Žáci uměleckých škol**

VIII. kategorie - **kolektivní práce**

Sběr výtvarných prací do **14. května 2017** na obecním úřadě Malá Morava, nebo budou díla odevzána po domůvě na telefonní číslo 603 463 815.

Práce budou vyhodnoceny a autoli odměněni na slavnostním otevření muzea na Malé Moravě 17. června 2017. Všechny práce budou vystaveny v muzeu na Malé Moravě do konce září 2017. Práce je nutné opatřit štítkem s údaji: jméno autora, věk, třída, soutěžní kategorie, název a adresa školy, název práce, kontakt (e-mail, mcbil) na pedagoga nebo rodiče (urychlení předání informace o ocenění práce).

V každé obsazené kategorii budou odměněny tři nejlepší práce

Informace a kontakt na zástupce vyhlásovatelů soutěže: Ing. Radislava Rožňovský, mobil: 603 463 815

MŠ Malá Morava - Vysoký Potok 40, Hanušovice, koná

přijímací řízení dětí k předškolnímu vzdělávání.

Přijímací řízení bude probíhat dne 5. 5. 2017 od 7.00 do 14.00 hodin.

Kapacita a možnosti školy nabízí vzdělávání i dětem mladším - dvouletým. Bez rozdílu se věnujeme všem dětem, nabízíme různé zajímavé akce.

V naší škole se neplatí školné.

Umožňujeme stravování dětí v dietním režimu.

Děti jsou svázeny z okolí autobusovou dopravou za přítomnosti pověřené osoby ze směru Hanušovice.

Těšíme se na Vaši návštěvu. Děkujeme za důvěru.

Telefon: 608 001 079 nebo 583 240 171

ms.malamorava@atlas.cz

www.ms-malamorava.cz

Kontroly práce neschopných pracovníky OSSZ

Vážení čtenáři, kolem kontroly práce neschopných, kteří jsou tzv. na neschopence, je i dnes stále mnoho mýtů a nesprávných informací mezi lidmi. Proto jsem pro vás dnes připravila krátký článek o tom, co jsou kontroly, jak probíhají, a hlavně, jakou je povinen nemocný poskytnout součinnost. Snad to mnohým z vás pomůže se v této problematice zorientovat. Pokud se podíváme na statistiku ČSSZ Praha, jen v Olomouckém kraji bylo za období leden až září 2016 zkontrolováno celkem 8 606 práce neschopných, z toho postih byl uplatněn u 184 nemocných.

Platná právní úprava stanoví, že za první tři dny pracovní neschopnosti nenáleží žádná výplata, jde o tzv. karenční dobu. V období od 4. do 14. dne dočasné pracovní neschopnosti vyplácí zaměstnanci náhradu mzdy zaměstnavatel. Nemocenské od ČSSZ zaměstnanci náleží od 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti. OSVČ náleží nemocenské, a to od 15. dne trvání pracovní neschopnosti, a to pouze za předpokladu, že si dobrovolně platí pojistné na

nemocenské pojištění. Je dobré si připomenout, že pojištěnec (osoba, která je účastna nemocenského pojištění – neplést si se zdravotním pojištěním), který je uznán lékařem za dočasně práce neschopného, má nárok na výplatu nemocenského, pokud splňuje zákonné podmínky. Současně je jeho povinností dodržovat léčebný režim nebo také jinak režim dočasně práce neschopného. Režim dočasně práceneschopného pojištěnce stanovuje ošetřující lékař při rozhodnutí o vzniku pracovní neschopnosti. Kontroly provádí pověřeni pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení, v Praze Pražské a v Brně Městské správy sociální zabezpečení – dále jen OSSZ. Tyto kontroly mohou být provedeny kdykoliv během dne, pokud je důvodné podezření, klidně i v pozdních večerních hodinách. Během pracovní neschopnosti můžete být kontrolováni i několikrát.

Kdo a kdy je oprávněn kontrolovat
Zaměstnavatel může provést kontrolu v průběhu počátečních 14 dnů pracovní neschopnosti,

včetně prvních tří dnů, za kterou výplata dávky nenáleží. O provedení kontroly může zaměstnavatel požádat také OSSZ. Pracovníci OSSZ mají možnost zkontrolovat nemocného kdykoliv během doby, kdy je tzv. na neschopence, a ten jim musí umožnit kontrolu provést.

Jste-li na tzv. neschopence, měli byste vědět, že:
- ošetřujícímu lékaři, který vystavuje tzv. neschopenku, jste povinni sdělit platnou adresu místa pobytu během nemoci (nemusí se shodovat s adresou trvalého pobytu), na které mohou dodržování zákonem stanoveného režimu dočasně práce neschopných pojištěnců zkontrolovat pověřeni pracovníci OSSZ,
- máte povinnost zdržovat se na uvedeném místě pobytu a dodržovat rozsah a dobu lékařem povolených vycházek, (vycházky jsou zpravidla v celkovém rozsahu max. 6 hodin denně, v době od 7.00 do 19.00 hod., v jednom nebo více intervalech),
- musíte umožnit kontrolu a poskytnout nezbytnou součinnost k jejímu provedení (mj. mít funkční a označený zvonek, označený byt či skutečné místo pobytu jmenovkou),
- v době, kdy vám zaměstnavatel vyplácí náhradu mzdy (tj. v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti), může sám kontrolovat dodržování stanoveného režimu (pokud o to nepožádá OSSZ),
- porušíte-li léčebný režim, může vám OSSZ nemocenské snížit nebo zcela odebrat, obdobně může postupovat v prvních 14 kalendářních dnech nemoci zaměstnavatel,
- kontroloři OSSZ mají povinnost prokázat se „**průkazem kontrolora**“ a do tzv. neschopenky zaznamenat údaje o kontrole. V případě, že vás při kontrole nezastihnou na uvedené adrese nebo pokud jim neposkytnete nezbytnou součinnost k provedení kontroly, písemným oznámením vás vyzvou, abyste kontaktovali OSSZ, kam se budete muset osobně dostavit a zdůvodnit řádně, proč došlo k porušení léčebného režimu.

Zde jsou uvedeny pouze základní informace, platné pro všechny osoby nemocensky pojištěné. Konkrétní podmínky nároku na dávku, její výši apod. je již nutné řešit s příslušným zaměstnavatelem nebo OSSZ.

Doporučení na závěr zní: Pokud už dojde k tomu, že jste v době kontroly práce neschopného nebyli zastiženi doma, určitě s OSSZ spolupracujte, reagujte na její výzvy a snažte se věc vyřešit smírnou cestou. I výše možných sankcí může být ovlivněna vašim chováním a jednáním.

Eva Pospíchalová

koordinátor KPSS

a prevence kriminality

PŘIJMEME

technika pro správu majetku v resortu Dolní Morava.

Požadujeme technické, minimálně středoškolské vzdělání s praxí.

Dále hledáme

elektrikáře pro provoz lanovek ve středisku.

Nástup možný ihned.

Kontakt: telefon - 602 756 193, e-mail: rulisekp@dolnimorava.cz

Dotazník – průzkum zájmu

Výstavba komunitního domu pro seniory

Dobrý den, vážení občané,

věnujte prosím několik minut svého času vyplněním následujícího dotazníku. Zastupitelé obce Malá Morava by rádi zmapovali Váš zájem o možnost výstavbu komunitního domu pro seniory. Nejedná se ovšem o domov důchodců ani o pečovatelský dům. Komunitní dům je určen pro osoby starší 60 let, kteří by měli možnost spolu s bytem užívat i společenské prostory. Příjem nájemců v případě jedno-členné domácnosti ovšem nesmí být vyšší než 1 násobek průměrné mzdy, v případě dvou-členné domácnosti pak 1,2 násobek průměrné mzdy. Nájemní smlouvy je možno uzavírat na dobu dvou let s ujednáním o obnovování nájmu.

Získané údaje z dotazníku se stanou zásadním podkladem pro rozhodování obce o případném zahájení přípravy realizace výstavby komunitního domu seniorů. Z těchto důvodů bych Vás požádal o vyplnění dotazníku a doručení do 31. května tohoto roku.

Antonín Marinov, starosta

Souhlasíte s tím, aby obec postavila na Malé Moravě komunitní dům pro seniory?

- Ano
 Ne
 Nezajímá mě to

Prostor pro jinou odpověď:

V případě, že by byl komunitní dům postaven, měl/a byste zájem o bydlení v něm?

- Ano
 Uvažoval/a bych o tom
 Ne

Prostor pro jinou odpověď:

Měl/a byste zájem o bydlení v komunitním domě pro seniory i v případě, že by měl více než 10 bytů?

- Ano
 Uvažoval/a bych o tom
 Ne

Prostor pro jinou odpověď:

Pokud byste měl/a zájem o bydlení v komunitním domě pro seniory, o jak velký byt byste měl/a zájem?

- 1+ kk (do 30 m²)
 1+ 1 (do 31-45 m²)
 Větší než 1+1
 Nemám zájem bydlet v komunitním domě

Prostor pro jinou odpověď:

Jaké měsíční nájemné (nájemné bez záloh na vodu a energii) byste byl/a ochoten/ochotna hradit?

- Do 2.000,- Kč
 Do 2.500,- Kč
 Do 3.000,- Kč
 Do 4.000,- Kč
 Vyšší
 Žádné

Prostor pro jinou odpověď:

Zde můžete napsat Vaše další připomínky a náměty:

Na závěr:

- Jsem muž
 Jsem žena

Váš věk:

- Do 20 let
 21-30 let
 31-40 let
 41-50 let

- 51-60 let
 61-70 let
 71 a více

Kde máte trvalé bydliště?

- V Malé Moravě
 Ve Skleném
 Ve Zlatém Potoku
 V Podlesí
 Ve Vojtíškově

- Ve Vysoké
 V Křivé Vodě

- Ve Vysokém Potoku
 Nebydlím v obci Malá Morava

V jakém typu bydlení?

- Vlastní byt
 Vlastní rodinný dům
 Nájemní bydlení
 Ubytovna
 Dům s pečovatelskou službou

Jiný způsob bydlení. Jaký?

Nepovinné údaje:

Jméno a příjmení .....

Datum vyplnění dotazníku .....

Podpis .....

Děkujeme Vám za vyplnění dotazníku.

Dotazník prosím odešlete nebo osobně doručte na adresu **Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Malá Morava, nejpozději do 31. 5. 2017.**

Důchodci a exekuce

Dnes jsme pro všechny poživatelé důchodů, ale nejen je, připravili krátký článek, který má jednak přispět ke zlepšení finanční gramotnosti příjemců důchodů, ale který má být zároveň poučením, ale také nabídkou pomoci v případech, že se již vaše pohledávky stávají neúnosné, či jste v riziku exekuce.

Reálně v České republice čelí exekuci až 84 tisíc důchodců!

Počet seniorů, kterým u dveří zazvonil exekutor, v Česku rychle roste. Jen v prvním čtvrtletí letošního roku se počet důchodů zatížených exekucí zvýšil o čtyři a půl tisíce na 84 405. Za posledních deset let se počet důchodců čelících exekucím zvedl skoro třikrát. Před deseti lety jich bylo „jen“ 30 tisíc, vyplývá ze statistik České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ Praha).

Za rostoucí zadlužeností důchodců a neschopností půjčky splácet bývá často snaha pomoci nejbližším příbuzným, dětem, touha ještě si něco v životě dopřát, užít. Mnohdy však za to může i poměrně nízká finanční gramotnost českých seniorů, důvěřivost a jistá míra naivity, která toto období provází.

Důvody exekučních srážek z důchodů bývají různé. Dluhy často vznikají na prodejních zájezdech, při nákupu dovolené, v důsledku neplacení výživného, nesplácením půjček nebo ručením za ně. Poměrně časté jsou také drobné dluhy v řádu několika stokorun, například pokuty dopravnímu podniku nebo městské policii, poplatky obcím za svoz odpadu či penále zdravotním pojišťovnám, které v průběhu let narostou do astronomických částek. Do svízelné finanční situace se mnozí důchodci dostanou po smrti partnera, kdy nejsou schopni pokrýt všechny náklady, které dosud hradili ze dvou příjmů – důchodů. Pro zajímavost průměrný starobní důchod v Česku se ke konci loňského roku pohyboval kolem 11 300 korun. Muži jsou na tom výrazně lépe než ženy a rozdíly jsou v rádech tisíců korun. Po zaplacení všech

složenek, nájmu, služeb, léků a jiných nutných výdajů, tak důchodcům už volné peníze obvykle nezbyývají. Exekuční srážky ČSSZ provádí ze všech druhů důchodů, tedy ze starobních, invalidních i pozůstalostních. Zajímavé také je, že exekuce ze starobních důchodů přitom mají častěji ženy. Průměrný věk starobního důchodce s exekucí je 67 let.

I exekuce na důchod má však svá pravidla. Tím základním je, že důchodci musí zůstat tzv. nezabavitelné minimum. Od ledna letošního roku musí dlužníkovi na uspokojování životních potřeb zůstat 6178,67 koruny (loni to bylo 6 118 korun). Na každou osobu, kterou je dlužník povinen vyživovat, se nezabavitelná částka dále zvyšuje o 1 544 korun.

Na srážkách z důchodů a nemocenských dávek vyplatila Česká správa sociálního zabezpečení za loňský rok věřitelům dlužníků přes dvě miliardy korun, z toho z důchodů 1,84 miliardy korun (statistiky ČSSZ Praha).

Výše uvedené údaje jsou alarmující. Důchodci vždy představovali finančně stabilní skupinu obyvatelstva. Bohužel doba se mění a nese s sebou i rizika exekucí. Celý proces exekučního řízení

od prosté upomínky až např. k obstarání účtu či prodeji nemovitého majetku, je dlouhý a strastiplný především pro dlužníka. Čím je řízení delší a složitější, tím se na něj také nabalují různé poplatky, úroky, pokuty a jiné, které původní částku významně zvyšují.

Základní doporučení zní - vždy situaci řešit, komunikovat s věřitelem, přebírat rádě veškeré obsilky a seznamovat se s jejich obsahem. Pokud na řešení situace senior sám nestačí, je důležité hledat pomoc. Ta se občanům Malé Moravy nabízí v podobě sociálních pracovníků městského úřadu Hanušovice, kteří jsou schopni dlužníkům pomoci přímo nebo zprostředkovat další odbornou pomoc prostřednictvím dluhového poradenství.

Nestyďte se, každý se může dostat do potíží a všechny informace, které budou vzájemně sděleny, jsou přísně důvěrné, a tak s nimi také bude nakládáno. Sociální pracovníci jsou vázány mlčenlivostí, která je v rámci etických pravidel profese striktně dodržována.

Za Městský úřad Hanušovice
Mgr. Bc. Eva Pospíchalová

Zápis z 12. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 2. 3. 2017 od 16.00 hod. v zasedací místnosti obecního úřadu

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Jména osob jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Josef Hulín (1), Walter Köhler (2), Jan Kouřil (3), Antonín Marinov (4), Pavel Morong (5), Štěpán Morong (6), Karel Svoboda (7), Josef Temňák (8), Martin Tóth (9)

Přítomní občané: Marie Šikulová, Jana Mikuličová, Michal Tóth, Maxmilián Ščambura, Jan Urban, Jaromír Straka, Josef Bína

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Návrh programu jednání:

- Schválení programu jednání.
- Určení zapisovatele z jednání.
- Určení ověřovatelů z jednání.
- Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
- Zpráva o kontrole čerpaných příspěvků z rozpočtu obce v roce 2016.
- Příspěvky z rozpočtu obce 2017.
- Příspěvek na provoz MŠ.
- Příspěvek Městu Hanušovice.
- Rozpočet obce na rok 2017.
- Rozpočet MŠ Malá Morava.
- Mezitímní závěrka.
- Výsledek hospodaření obce za rok 2016.
- Poskytnutí půjček z FRB.
- Opatření starosty.
- Smlouva o prodeji dříví.
- Vytvoření pracovních míst na VPP.
- Odpisový plán majetku na rok 2017.
- Souhlas se zemními vrty.
- Odměňování hasičů.
- Odměny zastupitelům obce.
- Cena za prodej dříví.
- Darovací smlouva.
- Rámcová smlouva.
- Činnosti v roce 2017.
- Řešení odpadů.
- Organizace zájezdů.
- Výsledek inventarizace majetku obce.
- Zpráva o činnosti policie.
- Zpráva o činnosti v obecních lesích v roce 2016.
- Výroční zpráva o poskytování informací.
- Pojistná smlouva.
- Diskuse.
- Závěr jednání.

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi písemnou pozvánku. Jsou přítomni všichni členové zastupitelstva, a tedy je podle ustanovení zákona o obcích zastupitelstvo usnášení schopné. Starosta poté navrhl, aby se dnešní jednání řídilo navrhovaným programem.

1. Schválení programu
2017/12/01: ZO schvaluje program jednání.
Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelem zápisu z jednání pana Štěpána Moronga.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovateli zápisu pana Jana Kouřila a pana Karla Svobodu.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu a starosty. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

5. Zpráva o kontrole čerpaných příspěvků z rozpočtu obce v roce 2016

Starosta seznámil přítomné s zněním závěrečné zprávy z kontroly poskytnutých příspěvků z rozpočtu obce za rok 2016 podle schválených pravidel. Celkem bylo poskytnuto organizacím 55.000,- Kč. Kontrolou nebyly zjištěny žádné nedostatky a porušení smluvních podmínek.

ZO bere na vědomí zprávu o kontrole čerpaných příspěvků z rozpočtu obce v roce 2016.

6. Příspěvky z rozpočtu obce 2017

Poskytování příspěvků občanským sdružením, neziskovým a ostatním organizacím, příjem jejich žádostí a následné vyúčtování se řídí směrnici, kterou jsou upravena pravidla poskytování příspěvku z rozpočtu obce. V roce 2017 byly přijaty tyto žádosti:

- Příspěvek na činnost:* TJ SOKOL Malá Morava - žádost o poskytnutí 30.000,- Kč (v roce 2016 poskytnuto 30.000,- Kč)
- Příspěvek na akce:* Spolek Chatařů ve Vysoké (v roce 2016 poskytnuto 10.000,- Kč):
Hokejbal, petanque - žádost o poskytnutí 3.000,- Kč,
Nohejbal - žádost o poskytnutí 1.500,- Kč,
Mikulášská nadílka - žádost o poskytnutí 4.000,- Kč,
Brigáda na zvelebení osady Vysoká - žádost o poskytnutí 1.500,- Kč.
- Příspěvek na činnost:* Armáda spásy v ČR, z. s., žádost o poskytnutí 5.000,- Kč (v roce 2016 poskytnuto 5.000,- Kč.)
- Příspěvek na činnost:* Království Králického Sněžníku, žádost o poskytnutí 6.000,- Kč (v roce 2016 poskytnuto 6.000,- Kč).
- Příspěvek na akci:* Království Králického Sněžníku - žádost o poskytnutí 2.000,- Kč, Olšovská buхта (v roce 2016 poskytnuto 2.000,- Kč).
- Příspěvek na akci:* Království Králického Sněžníku - žádost o poskytnutí 2.000,- Kč, Podbělníkovo gulášobraní (v roce 2016 poskytnuto 2.000,- Kč).
Proběhla diskuse o činnosti jednotlivých organizací, jejich členské základně a výši požadovaných příspěvků. O návrhu nechal starosta hlasovat. 2017/12/02: ZO schvaluje poskytnutí finančních příspěvků z rozpočtu obce těmto organizacím:
TJ Sokol Malá Morava - příspěvek na činnost v roce 2017 ve výši 30.000,- Kč,
Spolek chatařů ve Vysoké – příspěvek na akci Hokejbal - petanque 2017 ve výši 3.000,- Kč,
Spolek chatařů ve Vysoké – příspěvek na akci Mikulášská nadílka 2017 ve výši 4.000,- Kč,
Spolek chatařů ve Vysoké – příspěvek na akci Nohejbal 2017 ve výši 1.500,- Kč,
Spolek chatařů ve Vysoké – příspěvek na akci Brigáda na zvelebení osady Vysoká ve výši 1.500,- Kč,
Armáda spásy v ČR – příspěvek na činnost v roce 2017 ve výši 5.000,- Kč,
Království Králického Sněžníku – příspěvek na akci Olšovská buхта 2017 ve výši 2.000,- Kč,
Království Králického Sněžníku – příspěvek na akci Podbělníkovo gulášobraní 2017 ve výši 2.000,- Kč,
Království Králického Sněžníku – příspěvek na činnost v roce 2017 ve výši 6.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

7. Příspěvek na provoz Mateřské školy Malá Morava

Mateřská škola je příspěvková organizace zřízená obcí Malá Morava za

O nejkrásnější rozkvetlé okno

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže z roku 2016 proběhlo 31. března v zasedací místnosti Obecního úřadu v Malé Moravě.

Výherkyní v kategorii rozkvetlé okno nebo balkon v rodinných domech a chalupách se stala paní Andrea Merčáková, na druhém místě se s květinovou výzdobou umístila paní Vlasta Mlčúchová a třetí místo obsadila paní Anna Temňáková.

Výherkyní v kategorii rozkvetlé okno nebo balkon v bytových domech je paní Svatoslava Marinová, na druhém místě se umístil pan Miroslav Kadlec. Výherkyní v kategorii rozkvetlé předzahrádky nebo okolí domu se stala paní Zdeňka Gažarová, na druhém místě se umístila paní Jana Kleeová a třetí místo obsadila paní Irena Kouřilová.

Ceny vítězům s poděkováním předal starosta obce.

Otevření muzea

I letos otvíráme muzeum na Malé Moravě. Navštívit ho můžete do konce září od 9 do 17 hodin. K návštěvě muzea srdečně zve Společnost přátel Muzea Malá Morava a obec Malá Morava. Slavnostní zahájení v sobotu 17. června 2017 od 17.00 hodin.

OÚ Malá Morava

účelem předškolního vzdělávání. Obec zde hraší provozní náklady, náklady na platy pedagogických pracovníků jdou ze státního rozpočtu prostřednictvím Olomouckého kraje. Návrh příspěvku na provoz v roce 2017 předložila za MŠ ředitelka Anna Hošková, DiŠ, v celkové výši 665.000,- Kč. Příspěvek 2012: 515.000,- Kč. Příspěvek 2013: 520.000,- Kč. Příspěvek 2014: 674.000,- Kč (583.772,- příspěvek + 90.228 čerpání rezervního fondu).

Příspěvek 2015: 549.000,- Kč. Příspěvek 2016: 610.500,- Kč. Proběhla diskuse o použití příspěvku, ze které vzešel návrh ponížít navrhovaný příspěvek o 65.000,- Kč na opravy. Starosta nechal hlasovat o návrhu.

2017/12/03: ZO schvaluje příspěvek na provoz Mateřské školy Malá Morava, příspěvkové organizace, na rok 2017 ve výši 600.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

8. Příspěvek Městu Hanušovice

I v tomto roce byl doručen návrh dodatku smlouvy mezi Městem Hanušovice a Obcí Malá Morava na poskytování knihovnických, informačních a metodických služeb v Obecních knihovnách Malá Morava a Podlesí. Starosta obce rovněž seznámil přítomné se zprávou o činnosti v Obecních knihovnách Malá Morava a Podlesí za rok 2016. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/04: ZO schvaluje uzavření dodatku smlouvy s Městem Hanušovice o poskytování knihovnických, informačních a metodických služeb v Obecních knihovnách Malá Morava a Podlesí pro rok 2017 a zároveň schvaluje poskytnutí příspěvku na nákup knihovních fondů ve výši 22.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

9. Rozpočet obce na rok 2017

Byl projednán návrh rozpočtu, včetně jeho změn projednaných v průběhu zasedání. Projednán byl i rozpočet sociálního fondu a závazné ukazatele rozpočtu. Rozpočet obce a závazné ukazatele jsou přílohou č. 1 tohoto zápisu. Starosta otevřel diskusi. Proběhla všeobecná diskuse.

2017/12/05: ZO schvaluje rozpočet obce Malá Morava na rok 2017 včetně závazných ukazatelů rozpočtu jako schodkový takto:

Celkové příjmy ve výši 12.286.646,- Kč.

Celkové výdaje ve výši 13.771.336,63 Kč.

Financování ve výši 1.484.690,63 Kč bude zapojeno z kladného výsledku hospodaření v minulých letech.

Rozpočet sociálního fondu na rok 2017:

Celkové příjmy ve výši 64.500,- Kč.

Celkové výdaje ve výši 64.500,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

10. Rozpočet MŠ Malá Morava

Příspěvková organizace má podle novely zákona č. 250/2000 Sb., povinnost sestavit rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu. Rozpočet příspěvkových organizací je plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok. Návrh rozpočtu zveřejní příspěvková organizace na svých internetových stránkách a stránkách zřizovatele způsobem obvyklým nejméně 15 dnů před dnem zahájení jeho projednávání zřizovatelem. Starosta seznámil přítomné se zveřejněným návrhem rozpočtu, aktualizovaným podle schváleného příspěvku od obce. Rozpočet je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2017/12/06: ZO schvaluje rozpočet MŠ Malá Morava na rok 2017 takto:

Celkové příjmy ve výši 1.661.952,- Kč.

Celkové výdaje ve výši 1.661.952,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

11. Mezitímní závěrka

Starosta seznámil přítomné s mezitímní účetní závěrkou za období leden až prosinec 2016.

ZO bere na vědomí informativní zprávu – mezitímní účetní závěrka za období 1-12/2016.

12. Výsledek hospodaření obce za rok 2016

Starosta seznámil přítomné se zprávou o výsledku hospodaření obce v roce 2016. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v roce 2016.

13. Poskytnutí půjček z FRB

V souladu se schválenými pravidly pro tvorbu a použití prostředků Fon-

du rozvoje bydlení Obce Malá Morava byla opět vyhlášena výzva k předkládání žádostí. Obecnímu úřadu byla doručena žádost pana K. T ml. na rekonstrukci koupelny a výměnu vodoinstalace. Žadatel splnil veškeré požadované podmínky poskytnutí žádosti, tudíž lze tyto půjčky poskytnout. Byla otevřena diskuse, do níž se nikdo nepřihlásil.

2017/12/07: ZO schvaluje poskytnutí půjčky z fondu rozvoje bydlení podle pravidel panu K. T., a to částku 90.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

14. Opatření starosty

Starosta obce seznámil přítomné s provedeným a schváleným opatřením starosty č. 29/2016, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100020/2016,

č. 30/2016, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100021/2016,

č. 31/2016, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100022/2016

a č. 32/2016, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100023/2016. Tato opatření jsou přílohou č. 3 tohoto zápisu.

Dále seznámil přítomné opatření starosty v jeho působnosti (rady):

č. 1/2017 – souhlas s uzavřením smlouvy o výpůjčce mramorové desky France Schuberta s Vlastivědným muzeem v Šumperku,

č. 2/2017 – souhlas s přijetím daru pro MŠ Malá Morava od paní K. D,

č. 3/2017 – souhlas s převodem hospodářského výsledku MŠ Malá Morava za rok 2016 ve výši 18.677,22 Kč do rezervního fondu MŠ,

č. 4/2017 – schválení výsledku inventarizace MŠ k datu 31. 12. 2016,

č. 5/2017 – schválení výsledku hospodaření MŠ Malá Morava za rok 2016. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí opatření starosty.

15. Smlouva o prodeji dříví v roce 2017

Dne 8. 2. 2017 byla odeslána výzva zájemcům o práce v obecních lesích (Hanušovičká lesní, Lesy Jedlí, Uniles, Opavská lesní) o zaslání nabídkových cen. Cenově výhodnější nabídka byla od společnosti Opavská lesní a v diskusi bylo navrženo uzavřít smlouvu o prodeji dříví a pěstebních činnostech pro rok 2017 právě s touto společností. Proběhla diskuse o cenách, jednotlivých sortimentech dříví a o poznatcích z hospodaření minulých let.

2017/12/08: ZO schvaluje uzavření smlouvy o prodeji dříví a pěstebních činnostech na rok 2017 se společností Opavská lesní, a. s., Na poříčí 1041/12, 110 00 Praha 1.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

16. Vytvoření pracovních míst na VPP

Návrhem tohoto bodu programu je vytvoření a financování pracovních míst na VPP, prostřednictvím úřadu práce. Obec chce přijmout 10 pracovníků na dobu určitou od 1. 5. 2017. Dále starosta informoval o možnosti a podmínkách organizování veřejné služby v roce 2017. Do diskuse se přihlásil p. Pavel Morong s dotazem, zda je možno pracovníky zaměstnat již od 1. 4. 2017? Starosta vyjádřil obavy, zda úřad práce bude mít dostatek vhodných uchazečů na tuto pracovní pozici.

2017/12/09: ZO schvaluje vytvoření 10 pracovních míst na VPP a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy s Úřadem práce na jejich financování.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2017/12/10: ZO souhlasí s organizací veřejné služby a pověřuje starostu podpisem smlouvy.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

17. Odpisový plán majetku obce na rok 2017

Předmětem tohoto bodu jednání je návrh plánu účetních odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku obce v roce 2017. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/11: ZO schvaluje odpisový plán majetku obce na rok 2017.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

18. Souhlas se zemními vrty

Společnost Alfa Vrty, s. r. o., Olomouc, požádala, v zastoupení investora (Antonín Kolář a Marta Kolářová), o vyjádření k dvěma 100m vrtům pro tepelné čerpadlo typu země-voda pro rodinný dům v k. ú. Malá Morava na pozemku p. č. 1196. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/12: ZO souhlasí se stavbou, za podmínky, že nedojde k poškození, znečištění nebo jinému negativnímu vlivu na podzemní vody.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

19. Odměňování hasičů

Starosta informoval, že povinností každé obce je zřídít podle § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, v samostatné působnosti jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech a plní ve svém územním obvodu další úkoly. Naše obec má zřízení jednotku typu JPO V - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně. Výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu jednotce. Největším problémem naší jednotky je nedostatek členů, kteří jsou schopni kdykoliv se účastnit výjezdů. Důvody jsou různé, nejčastěji je to zaměstnání mimo obec. Návrhem tohoto bodu jednání je podpořit zájem občanů a odměnit aktivní členy za jejich práci, a to finančně. Každý hasič, který se aktivně zúčastní zásahu, by obdržel odměnu (dar) za zásah ve výši 1 000,- Kč.

2017/12/13: ZO souhlasí s poskytnutím daru za aktivní účast na zásahu ve výši 1.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

20. Odměny zastupitelům obce

Starosta seznámil přítomné s informací o chybě při výpočtu a schválení měsíční odměny u tří zastupitelů. Odměna byla vyplácena od 1. 7. 2016. Jedná se o přeplatek 9,- Kč za měsíc. Přeplatek bude vrácen zpět do rozpočtu obce. Starosta nechal hlasovat o návrhu změny usnesení č. 2016/09/15.

2017/12/14: ZO mění usnesení č. 2016/09/15 takto:

ZO schvaluje novou výši měsíční odměny za výkon funkce počínaje měsícem červencem, tj. od 1. 7. 2016, ve výši:

člen zastupitelstva: 491,- Kč,

předseda výboru: 1 200,- Kč,

člen výboru (zastupitel) 800,- Kč,

místostarosta: 4 200,- Kč

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

Zároveň starosta informoval o novele Nařízení vlády č. 37/2003, která upravuje výši odměn zastupitelům v roce 2017. Navrhl upravit odměny v roce 2017 podle tohoto nařízení. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/15: ZO schvaluje novou výši měsíční odměny za výkon funkce počínaje měsícem dubnem, tj. od 1. 4. 2017, následně:

člen zastupitelstva: 511,- Kč,

člen zastupitelstva, který je zároveň předsedou výboru: 1 200,- Kč,

člen zastupitelstva, který je zároveň členem výboru: 832,- Kč,

místostarosta: 4 250,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2017/12/16: ZO schvaluje stanovení měsíčních odměn členům výborů obce, kteří nejsou členy zastupitelstva obce ve výši 420,- Kč od 1. 4. 2017.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

21. Cena za prodej dříví

Starosta informoval, že obec prodává od roku 2008 palivové dříví, které vznikne z úklidu obce a lesů, za cenu 300 Kč/prm + DPH. Jelikož je o dříví obrovský zájem, obec nemůže vyhovět všem. Ročně se uspokojí cca 20 zájemců a prodá se cca 170–200 prm. V letošním roce došlo k extrémnímu nárůstu žadatelů, k dnešnímu dni je to cca 45, což znamená, že v pořadí budou déle než 2 roky. Návrhem tohoto bodu programu je zvýšení ceny dříví na 400,- Kč + DPH/za 1 prm. Do diskuse se přihlásil pan Pavel Morong s návrhem ponechat u důchodců s trvalým pobytem v obci cenu ve stávající výši. Všem ostatním by se účtovala cena vyšší. Starosta nechal o jeho návrhu hlasovat.

2017/12/17: ZO schvaluje cenu za prodej palivového dříví následně:

- pro starobní důchodce s trvalým pobytem v obci cena 300,- Kč + DPH/1 prm,

- pro ostatní je cena 400,- Kč + DPH/1 prm.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

22. Darovací smlouva

Zastupitelstvu obce byl doručen návrh smlouvy o budoucí darovací smlouvě, která by měla být uzavřena mezi obcí Malá Morava a Olomouckým krajem v souvislosti s realizací stavby „II/312 hr. okr. Ústí nad O. – křiž. II/446 před Hanušovicemi“. Záměr byl řádně zveřejněn na úředních deskách. Nikdo na něj nereagoval. Do diskuse se nikdo nepřihlásil, starosta nechal o návrhu hlasovat.

2017/12/18: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy o budoucí darovací smlouvě s Olomouckým krajem, který bude budoucím obdarovaným, a

která se týká bezúplatného převodu částí pozemků, zastavěných stavbou „II/312 hr. okr. Ústí nad O. – křiž. II/446 před Hanušovicemi“.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

23. Rámcová smlouva

Obec Malá Morava zadala poptávkové řízení na organizaci výběrových řízení na zakázky obce. Emailem byly osloveny tři firmy a to ArchSta servis, s. r. o., Lidická 700/19, Veveří, 602 00 Brno, Advokátní kancelář Stejskalová & Blechová Heršpická 2, 639 00 Brno a **IWWAL consulting, s. r. o.**, Na Sádkách 1935/1, Kroměříž 767 01, aby poslaly své nabídky. Nejnižší nabídku zaslala společnost IWWAL consulting. Odměna začíná na částce 21.660,- Kč + DPH za zakázky malého rozsahu. Proběhla všeobecná diskuse o účelnosti rámcové smlouvy a finančních nárocích. Starosta nechal hlasovat o návrhu nevyužít nabídky žádné společnosti a rámcovou smlouvu na organizaci výběrových řízení neuzavírat.

2017/12/19: ZO neschvaluje uzavření rámcové smlouvy na organizaci výběrových řízení.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

24. Činnosti v roce 2017

Starosta seznámil přítomné s navrhovaným plánem činností v roce 2017:

1. Oprava střech bytových domů v Podlesí 21 a 22 + příprava dotací na energetické úspory. V případě, že nebude dohledána projektová dokumentace, je nutno nejprve zhotovit pasport budov (nabídka na 69.000,- Kč + DPH) a poté situaci buď řešit kompletně, tzn. Projekt s opravou střechy a energetickými úpravami, nebo obě části zvlášť.

2. Odstranění vlhkosti bytových domů na Malé Moravě + příprava možných dotací na energetické úspory. V případě, že nebude dohledána projektová dokumentace, je nutno nejprve zhotovit pasport budov (nabídka na 108.000,- Kč + DPH) a poté situaci buď řešit kompletně, tzn. Projekt s odstraněním vlhkosti a energetickými úpravami, nebo obě části zvlášť.

3. Obnova pomníku padlých ve Skleném, jeho přesunutí, úprava okolí – udělat studii, jak by mělo vypadat + projekt a rozpočet.

4. Rekonstrukce vstupního objektu na hřbitov v Podlesí – starosta zajistí projekt, výběrové řízení, podepíše smlouvu s vybraným dodavatelem na základě rozhodnutí výběrové komise – možnost dotací od památkářů.

5. Výstavba přístřešku kaple ve Vysoké – zpracování studie, jak by měl objekt vypadat.

6. Dotace na místa pasivního odpočinku v obci- instalace 4 odpočívadel, laviček a košů v obci (Vojtíškov, Vlaské, Podlesí, Sklené).

7. Dotace na obnovu kříže ve Vysoké – podána žádost o dotaci, předpokládaná cena 172.000,- Kč.

8. Studie proveditelnosti způsobu odkanalizování obce.

9. Opravy komunikací balenou směsí, příprava projektu na opravu silnice ve Skleném, dvě etapy – dokončení cca 100 metrového úseku komunikace (havarijní stav) a zhotovení projektu na opravu celé silnice okolo kapličky.

10. Nákup vozidla Škoda Fabia, příprava a organizace výběrového řízení.

11. Nákup přívěsu za traktor, příprava a organizace výběrového řízení.

12. Zhotovení Lesního hospodářského plánu.

13. Studie energetických úspor budovy čp. 92 v Malé Moravě (knihovna).

14. Oprava a nátěr zastávky v Malé Moravě.

Proběhla všeobecná diskuse, kde bylo zastupiteli navrženo nekupovat vozidlo Škoda Fabia, ale Škoda Yeti 4x4. Starosta nechal o plánu činnosti hlasovat.

2017/12/20: ZO schvaluje plán činností na rok 2017.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	0	+	+	+	+	+

25. Řešení odpadů

Starosta informoval, že podíl tříděného odpadu v naší obci již více let stagnuje. Pro jeho podporu navrhuje zavést tzv. „inteligentní systém nakládání s odpady“, který by měl občany motivovat, aby třídili. Za odpady by získali peníze – slevu na poplatku za odpad. Informoval o nabídce společnosti JRK Bio Waste Management s. r. o., Praha; tento způsob třídění nabízí a krátce tento systém představil. Nevýhodou jsou vyšší počáteční náklady. Starosta navrhuje, že do příštího zasedání zastupitelstva obce připraví konkrétní podobu systému, včetně jeho variant a finančních nákladů tak, aby bylo možno o jeho zavedení rozhodnout.

ZO bere na vědomí informace o návrhu nového způsobu třídění odpadu.

26. Organizace zájezdů

Návrhem tohoto bodu jednání, je organizace poznávacích zájezdů pro zájemce z řad našich občanů, ale nejen jich. Četnost zájezdů by měla být cca 3x ročně. První zájezd by se měl uskutečnit 20. 5. 2017 do Kroměříže. Na programu bude prohlídka zámku, zámecké, podzámecké zahrady, arcibiskupských vinných sklepů a prohlídka města. Průvodcem bude Mgr. Jaromír Straka. Cena dopravy je 12 000,- Kč, a tu uhradí obec. Vstupné by si hradili občané sami. Kapacita autobusu je 45 osob. Náklady na jednoho cestujícího jsou cca 267,- Kč.

Záměrem je také poskytnutí slev na tento zájezd v navrhované výši:

- občan s trvalým pobytem v obci sleva 200,- Kč,
- starobní důchodci s trvalým pobytem v obci sleva 250,- Kč,
- ostatní plná cena.

Proběhla všeobecná diskuse. Konkrétní podobu zájezdu představil Mgr. Straka.

2017/12/21: ZO souhlasí s konáním zájezdu 20. 5. 2017 do Kroměříže a stanovuje tyto ceny za dopravu:

- sleva pro důchodce s trvalým pobytem v obci Malá Morava je 250,- Kč,
- sleva pro občana s trvalým pobytem v obci je 200,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

27. Výsledek inventarizace majetku obce

Zastupitelstvu obce byla předložena zpráva Ústřední inventarizační komise o výsledku inventarizačního majetku obce k 31. 12. 2016. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/22: ZO schvaluje výsledek inventarizace majetku obce a souhlasí s navrhovaným vyřazením nepotřebného majetku.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

28. Zpráva o činnosti Policie ČR

Starosta seznámil přítomné s bezpečnostní zprávou o nápadu trestné činnosti a stavu veřejného pořádku ve služebním obvodu PČR OO Hanušovice za rok 2016.

ZO bere na vědomí zprávu o činnosti Policie ČR.

29. Zpráva o činnostech v obecních lesích v roce 2016

Práce v lesích prováděla společnost Hanušovická lesní, a. s., na základě uzavřené smlouvy. V roce 2016 zde byly provedeny tyto konkrétní práce:

- těžba cca 1 150 m³ dříví – likvidaci větrné kalamity,
- instalace feromonových lapačů,
- nátěry sazenic repelenty,
- ožínání,
- prořezávky,
- stavba a oprava oplocenky,
- zpřístupnění porostu.

Těžební činnost probíhala pouze podle požadavků a doporučení odborného lesního hospodáře, jimiž jsou revírníci - pracovníci společnosti Lesy České republiky, s. p. Příjmy obce za prodej dříví výtěženého v roce 2016 byly ve výši cca 733.903,- Kč + DPH.

Výdaje na lesní hospodářství v roce 2016 byly ve výši cca 138.371,- Kč vč. DPH, a to:

- cca 32.798,- Kč na činnost odborného lesního hospodáře,
- cca 105.573,- Kč přijaté služby - pěstební činnost, nátěry, ožínání apod.

ZO bere na vědomí zprávu o činnostech v obecních lesích v roce 2016.

30. Výroční zpráva o poskytování informací za rok 2016

Starosta seznámil přítomné se zprávou.

ZO bere na vědomí výroční zprávu o poskytování informací za rok 2016.

31. Pojistná smlouva

Starosta seznámil přítomné s návrhem nové pojistné smlouvy pro obec Malá Morava. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2017/12/23: ZO schvaluje uzavření nové pojistné smlouvy s Českou pojišťovnou, a. s.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

32. Diskuse

Pan Josef Temňák se ptá, zda by bylo možné přidat nádoby na třídění odpad na Vojtíškov. Starosta by počkal, zda se rozjede nový systém třídění odpadů, a kdyby potřeba přetrvávala i poté, tak nádoby dodá.

Paní Marie Šikulová se ptá, zda má obec nějakou koncepci bydlení nebo zda počítá s výstavbou bytů pro důchodce. Ze sdělovacích prostředků se dozvěděla, že stát dá dotaci všem obcím, které si o to požádají. Starosta odpověděl, že se jedná o dotace na podporu investiční výstavby bezba-

riérových bytových domů, které obsahují minimálně deset, nejvýše však 25 upravitelných bytů o maximální výměře 45m² a společenské prostory. Na jeden byt Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poskytuje 650 tisíc korun. Obec připravuje anketu, kterou chce zjistit, zda by měli důchodci o tento způsob bydlení zájem a jaké jsou ochotni akceptovat náklady na pronájem a služby s tím spojené. V případě, že zájem bude, nic nebude bránit výstavbě těchto bytů.

Dále se paní Šikulová ptá, co s domy, které má obec v majetku? Ať zváží možnost jejich rekonstrukce a přestavby na byty. Proč se obec neptá na názor lidí a nepřestavěla starou školu na Malé Moravě například na byty? Starosta odpověděl, že zastupitelé již v roce 2008 uvažovali o takovém využití školy. Tato myšlenka se přímo nabízela. Byla vypracovaná studie proveditelnosti, kde mělo dojít k výstavbě 8 bytů. Ovšem částka za přestavbu školy ve výši 17,5 miliónů je natolik vysoká, že si to naše obec, i v případě získání dotací, nemůže ekonomicky dovolit.

Pan Jan Urban ml. se ptá, kde budou lidé, v případě pytlového třídění odpadů, pytle skladovat? Sklepní prostory jsou malé, zejména v bytových domech. Dále se ptá, kam odkládat bioodpad? Kompostér má, ovšem jeho kapacita je nedostatečná. Starosta odpověděl, že čistý bioodpad je možno odkládat také do veřejných kompostovacích sil, které jsou na Malé Moravě a v Podlesí a také u obecního úřadu ve Vysokém Potoku.

Pan Jan Kouřil se ptá, co udělat s volným pohybem psů na Vojtíškově. Po všeobecné diskusi bylo navrženo, aby zastupitelé z Vojtíškova promluvili s majiteli psů a sjednali nápravu.

Paní Jana Míkuličová se ptá na situaci s bytem po panu Š. Starosta odpověděl, že je tato kauza u soudu. Dále vyjmenovala další 4 nájemníky, kteří se ve svých bytech trvale nezdržují. Starosta odpověděl, že všichni mají smlouvy na dobu neurčitou a platí nájemné.

Pan Josef Bina se ptá, jaká je situace ohledně domácích ČOV. Starosta odpověděl, že zatím není ze strany obyvatel zájem.

Mgr. Jaromír Straka informoval o situaci na Vysoké.

Paní Marie Šikulová má ještě připomínku k přidělování bytů a rozdílným v bodování. Informovala, že zaslala písemný dotaz do diskuse jednání zastupitelstva. Dále se ptá všech zastupitelů, zda měli před jednáním o přidělování bytů k dispozici veškeré podklady. Pan Martin Tóth odpověděl, že ano. Dále chce, aby se zastupitelé zamysleli nad bodováním a směrnici předělali. Směrnice mimo jiné prý neoprávněně zvýhodňuje pracující důchodce na úkor ostatních. Starosta jí poděkoval za návrhy a konstatoval, že v případě, že budou mít zastupitelé o tuto změnu zájem, tak směrnici nechá přepracovat. Jenom se pozastavil nad tím, že to, co je ve směrnici pro paní Šikulovou naprosto nepřijatelné a zarážející, používají v Šumperku naprosto běžně. Město Šumperk má totiž téměř totožnou směrnici o přidělování bytů a problém tam není.

34. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast a v 17:45 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 10. 3. 2017

Ověřovatelé zápisu: Jan Kouřil a Karel Svoboda

Zapsal: Štěpán Morong

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Rozpočet na rok 2017
2. Rozpočet MŠ Malá Morava
3. Opatření starosty

(Všechny přílohy jsou k nahlédnutí na obecním úřadu, nebo na webových stránkách obce.)

OLŠOVÁČEK

PŘÍLOHA PRO DĚTI

*Milé děti,
sníh nadobro zmizel a o slovo se hlasitě hlásí jaro. Víte, o kterých květinách se říká, že jsou poslové jara? Poznáte je? A víte, o které květině se říká, že otvírá zemi? Že nevíte? Tak si o tom něco povíme...*

Poslové jara

Paní zima předává vládu jaru prostřednictvím dvou kvítků, které se začínají objevovat ještě na sněhu a nekvětou příliš dlouho, ale na zahrádku je chodíme přímo tahat očima a užíváme si je i při procházkách v přírodě – vzdýt nám přinášejí zvěst o jaru.

Sněženkám i bledulím z čeledi amarylkovitých, se daří v především v místech hodně nasáklých vodou. Těch ovšem bývá na jarní zahrádce dost pod keři a stromy, kde se dlouho drží sníh, i trávníku kolem jezírka. Pokud si tyto dvě rostlinky pletete, pozorně si je prohlédněte. Zjistíte, že zatímco bledule má všechny okvětní plátky stejné, u sněženek tomu tak není, mají tři lístky vnitřní, které tvoří jakousi trubičku, a kolem nich tři lístky dlouhé.

Sněženka jako první láska

V květomluvě znamená: „*Tys moje první láska. Tys mi blahou vzpomínkou.*“ Sněženek je asi patnáct druhů, vyskytují se hlavně v Evropě a v oblasti Kavkazu. U nás najdeme jediného plně rostoucího zástupce – sněženku podsněžník neboli sněženku předjarní (*Galanthus nivalis*). Tato vytrvalá bylina dorůstá výšky 10-20 cm, z páru sytých zelených dužnatých štíhlých lístků vyráží ještě pod sněhem stvol, který začátkem března vynese ke slunci poupátko a později bílý nebo bílo zelený kvítek, jehož kalíšek se šesti okvětními plátky se sklání k zemi jako zvoneček – jen zacínkat, že jaro je tu. Když odkvete, vytvářejí se plody - třípouzdré tobolky, které obsahují semena s přívěskem. I ty vypadají dekorativně, ale protože tvorba semen vysílje cibulky a ze semínek vypěstujeme sněženky jen obtížně, raději je na zahrádce brzy odstráňme.

První opravdoví poslové jara - sněženka a vpravo je bledule, nahoře pak prvosenska jarní.

V zahradnictvích koupíme i cibulky dovezených druhů – *Galanthus elwesii* původem z Malé Asie, který vykvétá kulovitými většími květy už v únoru nebo *Galanthus byzanthinus* a *Galanthus plicatus* z Turecka a Kypru, které mají na rozdíl od našich sněženek široké listy, zachovávající půvab například skupině rostlinke zasazených v květináči ještě dlouho po odkvětu. Existují i šlechtěné hybridní odrůdy sněženky podsněžníku s plnými květy, například „*Flore Pleno*“.

Bledule jako věčná láska

Od února do dubna můžete podle květomluvy vyjádřit darovanou bledulí „*Moje láska je věčná*“. Není to nádherné? S jarem se prostě probouzí nejhlubší city. Bledulí (*Leucojum*) je asi deset druhů, u nás jsou ovšem doma jen dva – brzy rozkvétající bledule jarní (*Leucojum vernum*) a pozdější bledule letní (*Leucojum aestivum*). Ostatní druhy planě rostou jen v jižních evropských krajích a v severní Africe, odkud ostatně pocházejí i zmíněné dva, které do naší přírody byly zaneseny druhotně.

Jak rozeznat oba druhy?

Je to snadné – bledule jarní má stvol vždy jeden, výjimečně dva poměrně velké kalíšky květů. Jejich bílé okvětní plátky jsou na koncích zbarvené žlutě. Bledule letní na jednom stvolu nese na převislých stonečcích kvítků šest až sedm a plátky jsou na krajích zdobené zeleným lemem. Květy jsou drobnější a můžete si ji tedy splést s konvalinkami, bledule má ovšem štíhlé tenké čárkovité listy vysoké jen jako stvol, kdežto konvalinky se poznají podle širokých nápadných vysokých listů. Bledulím se bude také dařit na vlhké louce nebo v na jaře dobře nasáklých místech pod stromy, kde stín zachovává vlhkost půdy.

Chráněná jedovatá i léčivá kráska

V cibulkách obou těchto bylin jsou obsaženy alkaloidy, takže jde o jedovaté rostliny. Otrava se projevuje zvracením, průjmami ale také nadměrným sliněním. Organismus je pak značně oslaben. *Alkaloid galathamin* se používá ve farmaceutickém průmyslu pro léčbu degenerativních poruch centrálního nervového systému, další alkaloidy pomáhají při léčbě obrny a zánětu nervů. Bledule i sněženka jsou chráněny zákonem ČR, kde se řadí mezi ohrožené druhy, protože ubývá vhodných lokalit pro jejich výskyt. Ve volné přírodě se nesmí trhat a přemísťovat na soukromé zahrady. Nicméně jejich cibulky se dají koupit a na podzim vysadit na vlhkém místě, nejlépe v polostínu. Kvetou hned první rok na jaře, ze země je nemusíte vyndávat, cibulky se budou samy rozrůstat. Jen pokud je půda těžká a příliš suchá, je lepší cibulky po uvadnutí listů vyjmout, nechat odpočinout a zasadit na vhodném místě na podzim znovu.

Klíč svatého Petra

Petrklíč neboli prvosenska jarní patří do čeledi prvosenkovitých, jeho další lidové názvy jsou bylina sv. Petra nebo také bukvice bílá. Název prvosenska pochází z polštiny a petrklíč zase z němčiny.

Jde o drobnou vytrvalou rostlinu, která dosahuje výšky až 25 cm. Květy mají žluté barvy a příjemně voní. Plodem je tobolka. Velkou zajímavostí je, že se rostlina může dožít až 50 let. Nejvíce se vyskytuje v Evropě a Asii, a to především ve světlých listnatých lesích a hájích. U nás patří prvosenska mezi ohrožené druhy. Mimoto jde také o rostlinu, která je tzv. prvním poslem jara.

Žlutý petrklíč má velkou hojivou moc. Pomáhá při onemocnění dýchacích cest a tiší záněty. Jde o chráněnou bylinu, jejíž oddenek je zakázané v přírodě sbírat. Můžete však zkusit nasbírat pár kvítků.

Prvosence se daří na slunných a vlhkých místech, na loukách a lesních pasekách. Existuje také prvosenska vyšší, a ta má také stejné léčebné účinky. Pokud tyto rostlince vytvoříte vhodné podmínky, může se u vás sama množit i na zahradě.

Petrklíč má velkou hojivou moc. Pomáhá při onemocnění průdušek a plic a uvolňuje hleny. Dále také dezinfikuje a působí protizánětlivě, tiší podráždění a suchý kašel. Petrklíč pomáhá při nemoci a vyčerpání celkově uklidnit organismus. Má i močopudný účinek a působí příznivě proti močovým kamínkům. Malé kamínky pomáhá zcela odstranit.

Domácí zabijačka – její možná varianta

Obyčejně v únoru, pro zásobení domácnosti na další období, se na vesnicích provedla domácí zabijačka asi takto:

Bylo důležité, aby prase bylo řádně vykrmené. Obyčejně to bývalo květnové sele, které bylo krmeno vším, co domácí hospodářství dalo, ale hlavně bylo přikrmováno bramborami, mlékem od koz, později i šrotem z obilí (ječmene, kukuřice a ovsu). Pouštělo se na dvůr, kde se proběhlo z důvodu, aby mu narůstala spíše svalovina než sádlo. Na podzim to již byla také krmná řepa navíc. Obyčejně takové prase pak vážilo hodně přes 200 kg.

Dohodil se termín s řezníkem a začala příprava na zabijačku. Vydrhly se dřevěné vantroky, zatahl se škopek na teplou vodu, postavila se na dvoře přenosná kotlina na teplou vodu. Dále se nachystaly další potřebné nádoby (polévané hrnce, lavory, necky na odložení sádla apod.). Připravila se pracovní deska – stůl a prostěradla na rozložení masa a teplých výrobků. Samozřejmostí bylo naloupání a nakrájení dostatečného množství cibule, koření, špejllí, papírů na tlačenkou a také sklenic a konzerv na zavařování masa a masných výrobků. Uvažilo se dostatečné množství krup. Vymyl se štandlík na sádlo a hrnce na polévku.

Řezník měl svoje nástroje a vybavení. Obyčejně to měli doma i zodpovědní hospodáři. Rozporku, trojnožku na zavěšení, kolébkový stůl z latí na paření povinného kruponu, velký mlýnek, sadu nožů, zvonky na paření a čištění, případně další nezbytnosti, potřebné na provedení zabijačky.

Ráno, hned o půl sedmé, byl řezník na dvoře, kde již musela vřít voda. Jak v kotlině, tak ve varném kotli. Ve škopku byla nachystaná smola. Další kbelíky a nádoby byly v pohotovosti včetně většího hrnku (asi tak na 3 litry). Prase bylo vypuštěno na dvůr (mělo 24 hodin půst) a hned se vrhlo na pohozený klas kukuřice. To bylo obyčejně poslední jeho sehnutí hlavy. Řezník jateční pistolí prase omráčil a jak padlo, hned se chytl za nohy nahore, pichnutí pod krkem vedlo k přetnutí krkavice a krev se hrnula do umyvadla, kde ji obyčejně některá z žen rukou míchala, aby se nesedla. Krev byla slita do kameňáku a uložena pro ochladnutí pod štok.

Prase pak dostalo rozporku na zadní nohy a kladkostrojem bylo vyzvednuto na trojnožku, podloženo pařícím stolem a uloženo na něj na bok. Řezník hned nařiznul kůži, a tím vymezil krupon (nepařená kůže, povinně odevzdávaná za pár korun). Ostatní kůže byla posypána smolou a z přineseného kbelíku vařící vody se hrnkem polévala kůže vodou se smolou. Nožky se ponořily

do kbelíku a stále se tak pokračovalo. Jakmile srst povolila, sedřela se zvonkem. Opařená kůže se pak polila studenou vodou. Zbylé štětiny se postavily a byly pak ostrým nožem oholeny. Kopytka stržena a prase obráceno na druhý bok. Stejným způsobem se opařila i druhá strana prasete. Pak bylo znovu vyzdvíženo, stržen krupon a uloženo do tepla pod štok. Trup byl otevřen, vnitřnosti vybrány do vandlíku, hlava odříznuta a dána do druhého vandlíku. Trup byl pak ponechán na vychladnutí.

V prádelně na štoku řezník rozhodil vnitřnosti, mezitím byl vyprázdněn od horké vody varný kotel. Byla do něj napuštěna studená voda a do ní vloženy kousky na varnou výrobu (většina vnitřností, kus masa „od rány“), rozbouraná hlava a ve varném sáčku zelenina (celer, petržel, mrkev, cibule) a velká hrst soli. Pod kotlem se zatopilo, aby se vařil ovar. Řezník stáhl ze střev sádlo a předal je hospodyni k vyškvaření. Střeva odnesl ve kbelíku na dvůr a s pomocníkem je pečlivě obrátil na pozdější vyprání. Byla oddělena tlustá a tenká střeva. Vhozená nařaz do horké vody, zamýchána klacíkem a po mírném zchladnutí ručně vyprána v několikaleté vodě. Nakonec byla ještě promnutá octem. Mezitím hospodyně pokrájela střevní sádlo a vhodila je do pekáčku, kde se současně již smažila (škviřila) pokrájená cibule. Obvykle kolik sádla, tolik cibule. Další pomocnicke usmažila mozeček s vajíčky na pohotovou svačinu řezníkovi a pomocníkům. Řezník na dvoře oprařoval krupon seřezáním sádla a podkožní škáry. Rozboursal trup a naporcovaal štrůtky. Stržené sádlo se dalo chladnout do necek, rozbourané štrůtky masa pak ležely na plátně na velké desce.

Spařené kůže byly strženy a daly se dovařit na sporák. Obvykle některé z dětí hlídalo, aby si kočky nebo pes neudělaly samoobsluhu rovnou z chladnouchého masa. Pokud byla volná chvilka, mylo se řezníkovo zařízení, aby na něm nenamrzala krvavá voda, ve zbytku chladnoucí horké vody. Dále se stále hrála voda v mobilní kotlině na dvoře. Někdo byl určený neustále nosit dřevo, topit a hlídat oheň pod kotlem. Maso ve varném kotli se občas zkontrolovalo. Řezník naporcovaal vyjmutá střeva. Vařící vodou se umyl štok před vynětím ovaru z kotle. Vše se najednou vybralo velikou drátěnou naběračkou z kotle a řezník to rozložil po stole. Vývar byl z kotle vybrán a přecezen, kotel vytřen a vývar vlitý zpět (aby v něm náhodou nebyly kousky kostí, odlétlé do masa při bourání hlavy).

Řezník oddělil kousky na přípravu tlačenkou, uvařené kůže pomocí mlynku byly semlety. Na hrubo vše posekal, přidal část kůži a vody, v níž se vařily,

okořenil a dosolil. Naléval směs do pergamenových rukávců. Po naplnění byly tyto zavazány a okoupany v polévce ve varném kotli, jako jistota, že vše prošlo varem. Hotové tlačenkou se položily na kuchyňský vál na masnou desku, aby vystydly. Řezník vydělil vnitřnosti a kus vařených jater na semletí. Kousek jater zůstal neuvařen, ten byl nyní semlet a zamíchán do jitrnic. Jako přídavek na snížení tučnosti se do prejtu přidávaly žemle (rohlíky), nebo doma upečená nařivací buchta. Prejtem se nadávala jednostranně zašpejlovaná tenká střeva a po zašpejlování se dávaly jitrnice do polévky uvařit. Asi po 15 minutách se udělala špejllí zkouška, a když byla uvnitř uvařená syrová játra, byly jitrnice vybrány a uloženy na masodesku. Posledním řeznickovým majstrštykem byl vždycky jelitový prejt. Byly semlety škvarky střevního sádla s cibulí, zbylé masové kousky z ovaru včetně „býlých“ podbradků a zbylých kousků z hlavy (uší), přidány vařené kroupy a odložená krev (polovina). Vše zamícháno a nabito do tlustých střev. Opět dáno do polévky na uvaření. Když se z propichnutého střeva hrnula nekrvavá šťáva, bylo hotovo. Jelita byla následně vybrána a dána opět na masodesku.

Bílá polévka byla z části vybrána a do zbytku se vlila zbylá krev s kroupami na „černou polévku“ (prdeláčku). Štok se opět umyl a domácí krájeli sádlo na vyškvaření. Utrmácení, někdy i dost zmrzlí nebo mokří se chystali na sádlo. Jen pochutnání na ovaru a nějaké stopeče kořalky či pivu zahánělo pocit tvrdé práce k zabezpečení živobytí (masa) na delší dobu.

Pro vysvětlení:

Štok – pracovní stůl s dubovou deskou ohraničenou prknem dřeva (aby nic nepřepadlo, ale naopak se dalo nahnout k prknu na hromadu a nestydo zbytečně. Stůl měl další polici asi 25 cm nad zemí, kam se ukládaly přechodně zabijačkové produkty, aby nevystydly a byly naopak ihned po ruce. Stůl se před zabijačkou, ale i po ní umyl vařící vodou s mýdlem.

Štandlík - byl hrnec na sádlo.

Vandlík - byla jakási smaltovaná mísa se dvěma uchy, asi na 40 l.

Krev má snahu se srazit do koláče a již by nešla dále zpracovat. Při míchání se prvně utváří sraženiny (mázdry), které se vyhodí (slepícím) a krev zůstane nadále tekutá. Pokud si míchač dobře umyl ruce a nádoba je také čistá, je krev sterilní. Ochutnat prejt je nutnost, protože později se již koření nedá a solit jen podmíněně. Zkrátka dobrá vařená výroba je jen po dobré přípravě a ochutnání. Při ochutnání musí být cítit jistě „překořenění a přesolení“, které se provařením a uložením „rozejde“.

Někdy se do žaludku dělávala **tlačenka**, ale lepší je žaludek zpracovaný v tlačence.

Jistě takto a podobně byly zabijačky na Malé Moravě stejné. Každý hospodář si ale donesl jiné zvyky a zvyklosti při ní. Jinak je to na Moravě, jinak to bylo na Slovensku a v Čechách.

Zbylo nám ještě zpracování masa na uložení, což je jeho zavaření, vyuzení, případně ještě výroba klobás a salámů. To je ale jiné psaní. Dále jsem si vědom a viděl jsem to mnohokrát, že zabijačkové prase se věšelo po zabítí do dveří (vrat stodoly) a jinak se vše dělalo na dvoře. Málodko měl dříve doma ještě samostatnou venkovní jatku, či letní kuchyni.

Ale zabijačky se dělaly na vesnicích pořád a všude.

Ludvík Vrána

*Milé čtenářky,
s příchodem jara je tu i čas sběru a využívání bylinek nejen ze zahrádky, ale i z přírody. Připravili jsme pro vás několik netradičních receptur, jak udělat z docela obyčejného másla másto bylinkové.*

Recept na bylinkové másto krok za krokem

Bylinkové másto skvěle chutná na grilovaném masu, pečené rybě, bramborách, ale klidně i jen tak na rozpečené bagetě. Recept je velmi snadný, přitom působí na každém pokrmu luxusním dojmem.

Bylinkové másto - jednoduchá delikatesa

S chutí másla se dá doslova čarovat a připravit si nespočet kombinací, které budou skvěle doplňovat chuť daného pokrmu. Lze použít téměř jakékoli koření, čerstvé i sušené bylinky, připravit si exotické příchutě. Použít můžeme másto kou-

pené, ale klidně se dát složitější cestou a másto si připravit právě domácí.

Domácí másto - jak na to?

Na domácí másto budeme potřebovat pouze 2 smetany ke šlehání (33%). Smetanu necháme před přípravou stát při pokojové teplotě, pak ji ušleháme stejně jako na šlehačku. V okamžiku, kdy se nadržaná šlehačka začne zase roztékat a její objem zmenšovat, dále šleháme, v nejlepší případě použijeme tyčový mixér. Během pár chvilke se začne

Příběh konopí

Konopí je odedávna pěstovanou, nenáročnou a všestranně užitečnou rostlinou, která v poměrně krátké době dorůstá až do výše pěti metrů.

Starověké konopné nálezy

Doklady o pěstování konopí (Cannabis) pocházejí již z doby před 5 000 lety. Ve staré Číně z něj vyráběli papír, tkali látky (v hedvábí se na poli nepracovalo), ze semen lisovali olej. Obrazy zachycující pěstování i zpracování konopí jsou uvnitř starověkých egyptských pyramid. V Turkestánu byly nalezeny zbytky konopného provazu, pocházející z doby 3 000 let před Kristem. Ale i v Evropě byla výživná konopná semena objevena v keramice staré přes 5 000 let, na našem území byly nalezeny přes 5 000 let staré zbytky konopných tkanin.

Lámaní, vochlování, vyčesávání...

V pěstování, sklizni a předání vláken z tuhých, dřevitých stonků konopí naši předci pokračovali i ve středověku. Celulózová vlákna se z namočených stonků získávala lámáním na trdlici, vochlováním na vochlovací stolicí a následným vyčesáváním. Venkovanky běžně uměly konopí pěstovat i zpracovávat, často tkaly i látky. Jednalo se o velmi pracný postup, proto v Holandsku vznikaly větrné mlýny určené speciálně pro zpracování konopí. Teprve až dovoz levné bavlny ze zámořských kolonií zpracování konopí (i lnu) na textil utlumil.

Konopné lodě

Bez konopných provazů, které nepovolily ani v mokru, a pevných konopných placht by se britské království v minulých stoletích nestalo námořní velmocí. Konopí bylo nepostradatelné nejen pro výrobu pevných látek, ale také odolných provazů, popruhů a sítí. Konopná vlákna provazníci umně spřádali do provázků. Ty dále podle potřeby smotávali do pevných provazů, které mohly být i desítky metrů dlouhé. Konopí se podílelo i na stavbě trupu lodí a pro jedinou plachtěnici ho bylo zapotřebí mnoho tun.

Konopný dům i papír

Již dávno byla pevná konopná vlákna přidávána i do omítek jako zpevňující a izolační materiál. Pazdění (hemcelulózová hmota, která ze stonků zbuđe po oddělení vláken) se užívalo při stavbě hrázdných domů. Dnes se ke konopí jako k ekologickému stavebnímu materiálu

vracíme, existují konopnovápenné cihly i konopné izolace, desky z pazdění apod.

Ve staré Číně uměli konopné tkaniny recyklovat na velmi kvalitní papír. Postup výroby konopného papíru se později díky Arabům rozšířil na Pyrenejský poloostrov a odtud do celé Evropy. Až v druhé polovině 19. století vytlačila konopný papír dřevní hmota, podobně jako byla konopná vlákna nahrazena ropnými. Dopady na životní prostředí na sebe nenechaly dlouho čekat. Nadějí byl v USA patentovaný dekortikátor, mobilní stroj, který zpracování konopí ohromně usnadnil, a rovněž byla vynalezena technologie výroby papíru z konopného pazdění. Ovšem strach z psychotropních účinků konopí nejrve v USA a časem i v Evropě převládá.

Konopný olej prospívá zdraví

Konopná semena (nažky) jsou velmi bohatá na olej, který z nich byl odedávna lisován. Hodil se jak do kuchyně, tak k výrobě barev, ošetření dřeva, na svícení, jako přídavek do mýdel. Moderní výzkumy ukázaly, že za studena lisovaný konopný olej má pro lidské zdraví v podstatě nejlhodnější složení ze všech rostlinných olejů, poměr devíti nenasycených mastných kyselin v něm je jako stvořený pro podporu zdraví.

Je zajímavé, že podobné vlastnosti má i olej lněný, přičemž i v mnoha jiných oblastech má len podobné použití. Konopný olej má však příjemnější chuť a ještě o něco dokonalejší složení vyvážená poměr omega 3 a omega 6 nenasycených mastných kyselin je jeho výhodou oproti ostatním, kde převládají omega 6 kyseliny. Velmi příznivé účinky má i na pokožku, kterou zvláčňuje, prospívá při ekzémch. Přidává se především v přírodní kosmetice i do krémů a šamponů.

Konopná semínka, zdravá pochoutka

Zakoupit (či vypěstovat) lze i samotná semena, loupáná či neloupáná. Kromě oleje obsahují i hodnotné bílkoviny, řadu minerálních látek a stopových prvků. Jsou považována za téměř ideální výživu pro člověka a mají příjemnou oříškovou chuť. Prospívají rovněž ptákům a jsou součástí směsí pro exotické i venkovní ptactvo. Mele se z nich mouka a získává kvalitní protein.

Másto s křenem, bílým pepřem a solí

200 g másla, 2 lžice nastrohaného křenu, citrónová šťáva, mletý bílý pepř, sůl.

Změklé másto promícháme se 2 lžicemi nastrohaného křenu. Zakapeme citrónovou šťávou. Ochutíme solí a mletým bílým pepřem. Necháme nejméně 1 hodinu uležet v ledničce.

Doporučení: Hodí se jak na jednohubky, tak na obložené chleby a chlebičky.

Příklad využití: Na plátek bílé vecky naneseeme tenkou vrstvu křenového másla, přidáme plátek vepřové šunky, plátek natvrdo uvařeného vejce, osminka rajčete, plátek taveného sýra a proužek žluté papriky.

oddělovat másto od podmáslí, dále šleháme, dokud není podmáslí jako voda. Hmotu scedíme a oddělíme másto od podmáslí, másto vypereme pod ledovou vodou, rukama kousky másla spojíme. Hotové domácí másto zabalíme do potravinářské folie a dáme ztuhnout do lednice. Z toho množství smetany vyrobíme asi 150 g másla.

Recept na bylinkové másto krok za krokem

1) Na bylinkové másto si připravíme 250 g másla, čerstvé bylinky (celkové množství asi 1 celá hrst), 3-4 stroužky česneku a sůl.

2) Celé másto necháme změkknout při pokojové teplotě, aby se nám s ním dobře pracovalo. Není třeba jej rozehrávat.

3) Bylinky opláchneme, necháme osušit, otřháme ze stonků a nasekáme nadrobno. Dnes použijeme čerstvou petrželku, pažitku, libeček a bazalku. Nezapomene na pár stroužků česneku, které oloupeme a prolisujeme.

4) Změklé másto zašleháme se solí, česnekem a připravenými bylinkami tak, aby v něm byly rozmísteny rovnoměrně.

5) Hotové bylinkové másto necháme ztuhnout v lednici - v požadovaném tvaru. Můžeme z něj vyválet váleček (pomůžeme si potravinářskou fólií), který po ztuhnutí nakrájíme ozdobným nožem a před podáváním necháme znovu vychladit. Másto můžeme pomocí cukrářského sáčku s nástavcem stříkat na pečící papír do tvarů hvězdiček, růžiček apod. a nechat v chladu ztuhnout. Případně másto plníme do formiček na led či cukroví, uložíme do lednice či mrazáku, aby se jednotlivé porce másla daly snadno vyklopit.

6) Bylinkové másto po ztuhnutí vyklopíme z formiček a podáváme přímo na teplém pokrmu. Skvěle chutná k masu, rybám, grilovanému zelenině i jen tak k pečivu.

clanky.vareni.cz

Cibulové másto

100 g měkkého másla, 1 lžička worcesterské omáčky, 1 ks cibule, bílý pepř, sůl.

Cibuli oloupeme a nastroháme na jemno. Připravenou cibuli promícháme s povoleným máslem a worcesterskou omáčkou. Dochutíme mletým bílým pepřem a solí. Podáváme dobře vychlazené.

Doporučení: Ještě měkké másto dáme na kus alobalu, ten pak srolujeme do tvaru válečku a na obou koncích pevně stiskneme. Při grilování si každý ukrojí kolečko podle své chuti.

První ročník Olšovské buchy

*Ó horo, ó půdo,
dáváte nám dary,
které potřebujeme k životu,
kterých si vážíme
a připomeneme si je
na Králickém Sněžníku Olšovskou buchtou.*

Žijeme v době, kdy máme obchody plné potravin a kdy si můžeme plně užívat konzumního života. O to méně si někdy vážíme půdy, která nám tyto dary dává. Tímto úvodním proslavem zahajoval Ing. Milan Trnka z Brna první ročník Olšovské buchy, která se konala 22. dubna v pohostinství Farma Malá Morava. Na to bývalý rodák pan Šperka přednesl báseň, jako připomenutí darů naší krajiny.

Před sto lety byl v celé Evropě hladomor, za nějž si mohl člověk sám, v roce 1947 bylo katastrofální sucho a neúroda a v roce 1997 pro změnu velké povodně, které spoustu úrodné půdy spláchly. Někdy to, jako lidé, bereme jako samozřejmost a půdy si nevážíme, hledíme, jak z ní udělat stavební parcelu, anebo ji zalít betonem.

Na první Olšovské buchtě se sešlo deset soutěžních vzorků. Buchty byly nejen sladké a různých druhů, ale i slané. Organizátoři také soutěž zpestřili kvízem nejen pro účastníky, ale i hosty, který

byl složený z otázek týkajících se nejen Malé Moravy, ale i historie Moravy a promoravských hnutí. Kandidát na předsedu tzv. Moravského kulatého stolu pan Ing. Trnka byl mile překvapen, kolik informací tu lidé o daných oblastech mají.

Soutěže se zúčastnili místní i přespolní. Účastnice z Mohlelnice se svěčila, že je tu už poněkolidkáté. Jsou tu prý velmi hezké hospůdky, a to jak ve Vysokém Potoku, ve Vojtíškově, i zde, na Malé Moravě. Přítomným členům Moravského kulatého stolu se tady tak líbilo, že se zrodil nápad, aby zde uspořádali svůj 23. sněm, což je pocta nejen práci zdejšího pana hostinského, ale i spolku Království Králického Sněžníku, jehož prioritou je rozvoj turistiky.

Porota měla velmi těžkou práci, ale nakonec vydala verdikt. Talíř za třetí místo putoval s výherkyní až do Mohelnice, talíř za druhé místo dostala výherkyně z Vojtíškova a vítězem se stal Petr Vávra z Podlesí.

Petr Mahel

Foto šťastného vítěze Petra Vávry- Kamila Tóthová

Slohová práce mojí vnučky

Na Vysoké působím od roku 1968, kdy jako šumperský učitel jsem měl na starost chatu z bývalé školy. Později jsme zde koupili domek, kde od svého narození tráví s námi volné chvíle naše vnučata. Kačenka, nejstarší z nich, napsala slohovou práci, kterou vám předkládám.

Mgr. Jaromír Straka

Mé oblíbené místo

Znám mnoho krásných a příjemných míst, ale moje nejoblíbenější se nachází nedaleko Hanušovic. Je to horská osada, která se jmenuje Vysoká. Vládne tu kouzelná a nedotčená příroda. Dědeček s babičkou tu mají na nádherném místě chalupu. Některé chalupy včetně té prarodičů jsou opraveny z původních staveb, jež obývali Němci do konce druhé světové války a nové chaty jsou postaveny na základech původních domů. Okolí kolem je kouzelné. Vidíme odsud celý hřeben Hrubého Jeseníku s Pradědem uprostřed. Za chalupou má děda mnoho včelích úlů. A tak se jí tu říká medová chaloupka. Vedle chaty stojí kulturní památka - kaple France Schuberta.

Jméno po tomto známém hudebním skladateli má, protože se tu na Vysoké narodil jeho otec.

Jezdíme sem odmalička. Brzy z jara tu ještě bývá sněh. Ptáčci už tu ale vesele zpívají a některé otužilé včelky vylétají z úlů a vesele bzoučí. Příroda tu vytváří orchestr. Když už sluníčko nabere sílu do paprsků, louka se začne parádit všemi různými druhy voňavých květin. Všechny včelky opouštějí úly a doprovod jim dělají kobylky a zvláštní brouci. Někteří vypadají jak ze sci-fi filmu.

Jaro zvolna přejde v léto. To na chalupě trávíme s babičkou a dědou nejvíce času. Děda často pracuje v úlech. Kolem chaty to voní medem, který se mísí s horským vzduchem. Během horkých dnů se chodíme zchlazdit a pohladit své chuťové pohárky do lesa. Rostou tu výborné jahody, maliny, ostružiny a borůvky. Obzvlášť ráda tu mám letní večery. Sedávám na trávě, poslouchám cvrččí koncert, který se ozývá z pole, a kochám se třpytivými hvězdami.

Když jedeme na Vysokou na podzim, hned to poznám. To je jediné roční období, kdy si cestu autem plnou zatáček a drsného terénu užívám. Miluji ten pohled, když vyjedeme z poslední zatáčky z lesa a před námi se rozprostírají pole plná balíků ze slámy. Balíky na poli připomínají tečky na obrovské muchomůrce. Na samém vrcholu muchomůrky je osada Vysoká s naší milovanou chaloupkou. A kolem ty úžasné zbarvené lesy, na které použil podzim celou paletu barev.

Jakmile opadají poslední listy na stromech, je to znamení blížící se zimy. Na chalupě slavíme celá rodina Vánoce. Často, když na Štědrý den přijedeme, postávám chvíli venku a pozoruji, jak se k zemi pomalu snáší třpytivé vločky. Vypadá to pohádkově. Celá krajina má bílou příkrývkou, která trvá až do jara.

Každý den, každý měsíc, každé roční období je tu výjimečné. Jsem moc ráda, že se o chalupu babička s dědou tak báječně starají, a vděčná za to, že toto kouzelné místo objevili.

Kateřina Hajnyšová
žákyně 8. tř. I. ZŠ Šumperk

Na Vysoké se vynášela Morana

Vynášení Morany na Vysoké bylo již třetí v pořadí. Topení zimy bylo původně naplánováno na poslední březnový víkend. Akci však zhatilo husté sněžení a bílá peřina. Proto se organizační skupina rozhodla ji přesunout na Bílou sobotu.

Vynášení Morany se zúčastnil hojný počet chatařů, chalupářů a dětí. Sešli jsme se na Centrálním náměstí a poté se přesunuli na most přes řeku Moravu ve Vlaském. Před samotným začátkem nechybělo drobné pohoštění. Podávala se mini pizza, sladké šátečky, cukrovinky pro nejmenší a samozřejmě nechyběla tradiční slivovice z několika různých pálenic. Pro náročnější byla

připravena i pětihvězdičková METAXA. Občerstvení bylo nabídnuto i několika kolemjdoucím turistům. Jedna ze skupinek se dokonce dotazovala, cože se to tady děje, že to je jistě nějaká místní slavnost.

Po drobném občerstvení nastal čas tu letošní zimu utopit. Morana byla krásně nazdobená, včetně náhrdelníku z vyfouklých vajíček a barevných pentliček. Poté byla zasazena mezi balvany u řeky a slavnostně zapálena. Když se dostatečně rozhořela, byla vhozena do řeky, aby už studená a bílá zima odtáhla pryč a nastalo toužebně očekávané jaro. Všichni účastníci akce měli krásný

výhled na plující a hořící Moranu přímo z mostu a na cestu ji doprovodili básničkou a jásotem.

Jsme velmi rádi, že tyto krásné tradice nezanikají, stále se obnovují a dodržují a doufáme, že budou předány i dalším generacím.

*Zimo, zimo, táhni pryč,
nebo na tě vezmu bič!
Odtáhnu tě za pačesy,
za ty hory za ty lesy –
až se vrátím nazpátek,
svleču zimní kabátek.*

Pavel a Soňa Reichlovi

...duben, ještě tam budem

Tak zní druhá část přísloví Březen, za kamna vlezem... A letošní zima nám v dubnu ukázala, že umí zase znovu zakrýt kraj bílou peřinou.

Podle meteorologů to prý není nic zvláštního, tak prý vypadá pověsné aprílové počasí, to jen my jsme prý trochu odvykli, protože jsme v posledních letech zažili několik teplých jar. Spokojení proto mohou být zemědělci a zahrádkáři, protože se tak do půdy dostane další voda.

My ostatní si budeme alespoň přát, aby tolik sněhu, co na Velikonoce, napadlo také na letošní Vánoce.

Petr Mahel

Oslavy Mezinárodního dne žen patří k tradičním společenským událostem v naší obci. Tento snímek je ze setkání žen v Penzionu Sport ve Vojtíškově.

Foto Kamila Tóthová

Únorové závody na běžkách ve Vysoké

První únorovou sobotu si dali ve Vysoké dostaveníčko nadšenci v bílé stopě. Už dopoledne jsme prošlápli pod vedením ředitele závodů Jirky Macháčka běžeckou stopu. Odpoledne se na startu vysoce prestižního běžeckého závodu sešlo celkem čtrnáct závodníků. Do štafetového závodu se potom kvalifikovalo prvních dvanáct soutěžících. Ceny jsme měli nachystané pro všechny. Hlavní cena, sada běžeckých vosků, byla nachystána pro vítěze. Libor z hor - hlavní organizátor závodů - sdělil všem, aby Lučka zbytečně nepředbíhali.

Všichni dostali startovní číslo a vyrazili jsme na zahřívací kolo, aby se všichni seznámili s délkou a profilem trati. Někteří před startem ještě přemazali běžky a potom se seřadili na startovní lajně. Závodníci si seřadil a zkontroloval mezinárodní startér Jarďa Piskoř z Olomouce. Chvilí se muselo počkat na Libora z hor, kterého dotáhl na start velký černý pes Reaghard.

Jarďa mávl startovním praporem, zakřičel „gou“, a běžkaři se vrátili na trať. Už od startu Luděk uháněl jak o život a brzy všem ukázal svá záda. V prvním točném bodu u Centrálního ná-

městí měl značné problémy Peltonen. Závodník z Bratrušova zapadl do rozbředlého sněhu a než se vyhrabal, tak bylo skoro po závodech.

První místo vybojoval Luděk Svoboda. Druhá došla do cíle Anička Rýznarová a třetí skončil Jirka Váňa. Poslední postupovou příčku do štafety uhájila před dotrajícím Peltonenem Sašenka Macháčková. Štafetový závod se podařilo vyhrát štafety ve složení - Luděk Svoboda, Jaro Jaroš a Martin Kropáček. Nejmladším účastníkem běžeckých závodů byl Davča Svoboda ze ZŠ Bohdíkov.

Závěrečný ceremoniál proběhl v krátkosti. Závodníci si převzali věcné ceny od sponzorů, a protože jsme byli všichni zmrzlí, tak jsme se šli zahřát do vyhřátého Royal clubu, kde se s naším kamarádem Jackem Danielsem soutěžilo o ohnivě rukavice dlouho do noci.

Jelikož jsme ve Vysoké velmi soutěživí a rádi se bavíme, tak jsme si sobotu pěkně užili. Pořadí:

1. Svoboda Luděk - Ski Vysoká
2. Rýznarová Anička - Big Mááára
3. Váňa Jirka - Vaňous team
4. Svobodová Zuzka - Hornbach Hradec Králové
5. Horský Roman - Muzikanti
6. Piskoř Petr - Penzion U Jarouse
7. Lišková Alča - Ski Fox Brno
8. Jaroš Jaro - Ski Jaro
9. Kropáček Martin - Harley Davidson Brno
10. Macháček Jirka - U rybníka
11. Libor z hor - Royal club Vysoká
12. Macháčková Saša - U rybníka
13. Peltonen - Suomi Bratrušov
14. Svoboda Davča - ZŠ Bohdíkov

Libor Lužik

Člověče, nezlob se

V sobotu 4. března 2017 se ve Vysoké uskutečnily turnaje v oblíbené hře „Člověče, nezlob se“. Chvilu po třetí hodině odpolední se začali účastníci shromažďovat v útrobách místního chalupářského klubu. Hlavní rozhodčí, loňský vítěz Jirka Macháček, usadil děti a juniory ke stolům, vysvětlil pravidla, která byla pro děti specifická v tom, že nemohlo dojít k vyhození soupeřovi figurky, ale svou figurku hráč postavil na stejné políčko vedle soupeřovy.

V turnaji děti se nejvíc dařilo prvním rodákovi z Vysoké Davidku Svobodovi. Svoje figurky jako druhá do domečku dovedla Berenička Rýznarová ze Šumperka. Na třetím místě skončil Fanda Svoboda z Vysoké. Po skončení hry obdržely děti věcné ceny od ředitele turnaje Libora z hor.

V turnaji juniorů své figurky nejrychleji do domečku ukryla Darča, hájící domácí barvy Royal clubu Vysoká, na druhém místě skončila Áda z Vojtiškova a za děvčaty, na pěkném třetím místě,

se umístil Tomáš z Kadaně. Všichni junioři, aby se nehárali, byli odměněni stejnými cenami jako děti - velikonočním perníkem a semišovým polštářem s motivem pejska nebo kočičky.

Hlavní turnaj začal ve čtyři hodiny odpoledne. Hrál se až do půl osmé večer. Jelikož někteří přesporní museli domů, tak do hry zasáhli i náhradníci. Do turnaje se přihlásila tato šestice - Jirka, Zuzka, Luděk, Libor z hor, Lída a Jarka. Po hodině hry neměl nikdo v domečku ani jednu figurku. Byl to nelítostný boj. Pro zajímavost a zpestření turnaje, dostával každý, komu byla vyhozena figurka, zápalku. Tento nápad se později ukázal poněkud nešťastný, poněvadž Fanda nám zápalky bral a zvesela škrtal. Aby nám Royal club nelehl popelem, tak jsme sirky schovali a Jirka začal na papír dělat čárky.

První z turnaje odstoupil Libor z hor, který se věnoval dalšímu vyzyvatelskému turnaji a hladkému chodu klubu. Do hry vstoupila Darča. Ludka vystří-

dal Tomáš. Luděk se věnoval hokejovému turnaji s dětmi, který se odehrával na zámkové dlažbě před klubem. Lídu, která s Ádou musely za světla přijít domů, vystřídal Milan - nejstarší osadník z Vysoké. Přesto, že byl klub plný diváků, občas bylo takové ticho, že byla slyšet kostka, jak se kutálí po stole. Byl to souboj nervů. Obháje loňského vítězství jsem se zeptal, jak se cítí? Jirka, celej rudej, odvětil: „Jsem v pohodě.“

Jako první své figurky přivedla do cíle Zuzka, která se stala „Královnou večera“. Na druhém místě skončila Darča se svým tátou, třetí Luděk s Tomášem. Na čtvrtém místě skončila Lída s Milanem. Jirkovi patřila pátá pozice a ze zadu na šestém místě to jistila Jarka z Kadaně. Všichni hráči obdrželi věcné ceny.

V průběhu hlavního turnaje se do klubu vrátil Toník Čupr s vnučaty. Hned jsme rozehráli první vyzyvatelský turnaj, ve kterém zvítězil Toník nejmladší před Lukášem a Davčou z Vysoké. Kluci za snahu a výkon dostali pěkné polštáře a perník (velikonoční). Ve druhém vyzyvatelském turnaji porazila Zuzka Tonda staršího rozdílem třídy a sklídila potlesk ve stoje celé klubovny.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem za účast a sponzorům za ceny do turnaje. Na organizaci turnaje se podílel Spolek chalupářů Vysoká, Obec Malá Morava, obec Bohdíkov, město Hanušovice, Darek - Daniel Příkryl, Zapa beton a pivovar Holba Hanušovice.

Příští rok nashle v klubu při turnaji v „Člobrdovi“. Jelikož se ve Vysoké neradi nudíme a od Silvestra to je už pátá sobota plná veselí a dobré nálady v klubu, tak určitě něco vymyslíme a společně se brzy pobavíme.

Libor Lužík

Sokol Malá Morava jistí střed tabulky

Již v březnu se odehrály první zápasy jarní části III. třídy okresního přeboru. Fotbalisté Sokola Malá Morava si po remíze v Rudě nad Moravou v 19. kole upevnili krásnou sedmou příčku v tabulce.

Výsledky 14.-19. kola:

Malá Morava - Jedlí 1:4

Malá Morava - Leština B 1:0

Rovensko - Malá Morava 3:1

Malá Morava - Úsov 2:3

Ruda n. M. B - Malá Morava 2:2

Průběžná tabulka po 19. kole:

1. Sokol Jedlí	19	16	1	2	69:26	49
2. TJ Libina B	19	16	0	3	84:32	48
3. Sokol Jestřebí	19	15	3	1	72:28	48
4. TJ Tatra Písařov	19	13	1	5	55:31	40
5. SK Loštice B	19	7	5	7	52:45	26
6. FK Úsov	19	8	1	10	58:51	25
7. Sokol Malá Morava	19	7	4	8	37:47	25
8. TJ Podolí	19	8	1	10	43:59	25
9. TJ Sokol Leština B	19	6	3	10	40:50	21
10. FC Rovensko	19	5	3	11	39:52	18
11. Sokol Palonín	19	6	0	13	21:55	18
12. TJ FK Ruda nad Moravou B19	5	2	12		27:52	17
13. FK Krchleby	19	4	2	13	26:60	14
14. TJ Postřelmov B	19	3	2	14	35:70	11

Pozvánka na fotbal

I když si s námi počasí hraje, rozběhla se jarní část okresního přeboru fotbalové soutěže. Přinášíme vám rozpis zbývajících utkání. Je-li tým Sokola Malá Morava napsán jako první, hraje na svém domácím hřišti v Podlesí. Případné změny sledujte na našich plakátech.

Neváhejte a přijďte naše fotbalisty povzbudit.

Sobota 6. 5. v 16.30 hod. Postřelmov - Malá Morava

Sobota 13. 5. v 16.30 hod. Malá Morava - Libina B

Neděle 21. 5. v 17.00 hod. Palonín - Malá Morava

Sobota 27. 5. v 17.00 hod. Malá Morava - Jestřebí

Neděle 4. 6. v 17.00 hod. Podolí - Malá Morava

Sobota 10. 6. v 17.00 hod. Malá Morava - Krchleby

Sokol Malá Morava

